

Anéla Conferentie
Toegepaste Taalwetenschap 2015
22 - 23 mei

Anéla Applied Linguistics Conference 2015
22 - 23 May

Egmond aan Zee
Hotel Zuiderduin

Organisatiecommissie

Sylvia Bacchini
(Hogeschool Inholland)
Marianne Boogaard
(Kohnstamm Instituut, UvA)
Beppie van den Bogaerde
(Universiteit van Amsterdam,
Hogeschool Utrecht)
Maja Curcic
(Universiteit van Amsterdam)
Nivja de Jong
(Universiteit Utrecht)
Emanuelle le Pichon
(Universiteit Utrecht)
Laurent Rasier
(Université de Liège)

Administratieve ondersteuning
Anneke Smits (Secretariaat Anéla)

Correspondentieadres Anéla

Secretaris
E.M.M. le Pichon
Universiteit Utrecht
Dep. Talen, Literatuur en Communicatie
Trans 10
3512 JK Utrecht
e.m.m.lepichon@uu.nl

Ledenadministratie
anela-admin@uvt.nl

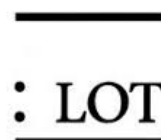
Sponsors:

Brill
John Benjamins
LOT-school
Hotel Zuiderduin

BRILL

db JOHN BENJAMINS
PUBLISHING COMPANY

Netherlands
Graduate
School of
Linguistics

Landelijke Onderzoekschool Taalwetenschap

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord / Foreword	3
Programma	
- Vrijdag 22 mei	5
- Zaterdag 23 mei	7
Keynote lectures	
- Catherine Snow	9
- Asifa Majid	9
- Jasone Cenoz	10
Colloquia	
- Toetsing taalvaardigheid Nederlands in het hoger onderwijs in relatie tot studiesucces	11
- English in primary education: processes and outcomes of early foreign language teaching	14
- Het Australisch genreconcept: verkenning van de bruikbaarheid in de Nederlandse onderwijscontext	16
Presentaties	19
Workshop publiceren in DuJAL / <i>Publishing in DuJAL</i>	46
Posters	47
Participants Anéla Conferentie 2015	53
Map of Egmond aan Zee	56
Floorplan Hotel Zuiderduin	57

VOORWOORD

Welkom op het 8ste congres van de Anéla. Volgens de weervoorspelling van vandaag (een kleine week voordat u dit boekje in handen heeft) is het 22-23 mei in Egmond aan Zee niet al te best weer voor de tijd van het jaar. Het weer krijgt amper een voldoende (weercijfer “6”) met een graad of 16, een beetje zon, een beetje regen, en goeie wind. Dat betekent dat de uitzichten vanaf de vierde verdieping van congrescentrum Zuiderduin waarschijnlijk heel mooi zullen zijn, maar de aantrekkingskracht van de zee met het strand toch niet te groot om naar buiten te gaan. Perfect congresweer, zagezegd.

Maar ook al zou de aantrekkingskracht van dat strand heel groot zijn, wij vermoeden dat het diverse programma van het driejaarlijkse Anéla-congres u toch wel binnen zou houden. Er zijn drie keynotes. Het congres opent met de lezing van Catherine Snow (over geletterdheid bij 10-14-jarigen), op zaterdagochtend spreekt Asifa Majid over nieuw onderzoek naar de relatie tussen cognitie en taal, en op zaterdagmiddag luisteren we naar Jasone Cenoz over het gebruik van meerdere en/of tweede talen in het onderwijs.

Voor de precieze inhoud van dit congres verwijzen wij u uiteraard naar de rest van dit programmaboekje, met daarin de abstracts van de drie keynotes, 52 mondelinge presentaties (waaronder 7 full papers), en 9 posters. Er zijn drie colloquia, maar ook de andere presentaties zijn getracht thematisch bij elkaar te programmeren. De posters zullen op zaterdag twee keer aandacht krijgen: tussen 10.00 – 11.00, maar ook tijdens de tweede helft van de lunch op zaterdag. Als laatste wijzen we u graag op de workshop van DuJaL op vrijdagmiddag, met tips over hoe te publiceren door de hoofdredacteur zelf.

Naast het volle programma hopen wij ook dat de omgeving zal inspireren tot veel interessante, collegiale uitwisseling in de wandelgangen, in het zwembad, tijdens de lunch, in een sauna, bij het diner, of tijdens een verfrissende strandwandeling.

Ten slotte danken wij onze sponsors (Brill, LOT Graduate School, John Benjamins, en hotel Zuiderduin) en daarnaast danken wij Anneke Smits, zonder wie dit congres (en dit programmaboekje) niet had bestaan!

Veel plezier gewenst,

De organisatiecommissie

FOREWORD

Welcome to the 8th Congress of Anéla. According to the weather forecast of today for Egmond aan Zee (a week before you are reading this), May 22 to 23 will not demonstrate the best weather for the time of year. The weather is hardly ‘passing’ (receiving a score of ‘6’ according to the weather-app) with around 16 centigrade Celsius, a little sun, a little rain and lots of wind. That means that the views from the fourth floor of Hotel Zuiderduin are likely to be quite nice, but the attraction of the sea and the beach should not be too big to go outside (too much). Perfect conference-weather, so to speak.

But even if the attraction of the beach would be very large, we suspect that the diverse program of the triennial Anéla conference would surely keep you inside. There are three key notes. The conference opens with Catherine Snow who will be speaking about a literacy programme for 10-14 year olds. On Saturday morning Asifa Majid speaks about new research into the relationship between cognition and language, and on Saturday in the afternoon, we listen to Jasone Cenoz on the use of multiple languages and/or a second language in education.

For the exact contents of this conference we obviously refer to the rest of this booklet containing the abstracts of the three keynotes, 52 oral presentations (including 7 full papers), and 9 posters. There are three colloquia, but we also attempted to thematically organize the other oral presentations. The posters will be on Saturday, and will get attention twice: between 10:00 to 11:00, and also during the second half of the lunch on Saturday. Finally, we would like to direct your attention to the DuJAL workshop on Friday, with hints on how to publish in this journal by the editor himself.

In addition to the full program, we also hope that the environment will inspire many interesting and collegial exchanges in the corridors, in the pool, at lunchtime, in a sauna, at dinner or during a refreshing walk on the beach.

Finally, we thank our sponsors (Brill, LOT Graduate School, John Benjamins, and Hotel Zuiderduin) and we wish to thank Anneke Smits, without whom this conference (and this booklet) would not have existed!

We wish you a great conference,

The organizing committee

PROGRAMMA VRIJDAG 22 MEI

8.45 - 9.30	Registration (with coffee/tea)				
9.30 - 10.00	Opening Merel Keijzer (voorzitter Anéla)				
10.00 - 11.00	Keynote lecture 1 Catherine Snow (Harvard Graduate School of Education) <i>Using discussion to promote literacy</i>				
11.00 - 11.30	Coffee/tea				
	Zaal 403 Zaalvoorzitter: Dorian de Haan	Zaal 404 Zaalvoorzitter: Marianne Boogaard	Zaal 405 Zaalvoorzitter: Catherine van Beuningen	Zaal 406 Zaalvoorzitter: Laurent Rasier	Abdijzaal Zaalvoorzitter: Jan Nijen Twilhaar
	Language development in young children	Factors involved in text comprehension	Individual differences in L2 acquisition	Fluency in L1 and L2	Accent: characteristics and attitudes
11.30 - 12.00	Strating & Van Druten <i>Het effect van VVE- werkwijze 'De Taallijn' op de taalontwikkeling van peuters en kleuters</i>	Vermeer <i>Lexicale rijkdom, frequentielagen en tekstmoeilijkheid</i>	Lowie <i>10 years of DST for SLD in the Netherlands: Merits and challenges</i>	Bosker <i>An integrative account of fluency perception</i>	Bloem, Wieling, Nerbonne <i>Automatically identifying characteristic features of non-native English accents</i>
12.00 - 12.30	Van Gorp <i>De impact van de methodiek 'Tatertaal' op het taalstimulerend denken en handelen van kindbegeleiders</i>	El Aissati & Stokmans (full paper) <i>Factors affecting the recreation of a story from a text: A cross- cultural experiment</i> Referent: Marianne Boogaard	Curcic, Andringa, & Kuiken <i>Individual differences in adults' acquisition of determiner-noun agreement in a new language</i>	De Jong <i>The separate effects of conceptual and syntactic complexity on L1 and L2 fluency</i>	Poelmans, Swanenberg, & Kerkhoff <i>"Ik vind het gewoon zo dom klinken." Hoe tolerant zijn aankomende docenten ten opzichte van collega's en leerlingen die spreken met een accent?</i>
12.30 - 13.00	De Blauw, Baker, & Rispen (full paper) <i>Predicting narrative ability: Parental and child factors in early interaction</i> Referent: Emmanuelle le Pichon	Spooren, Hustinx, Aben, & Turkenburg (full paper) <i>Concreetheid onder de loep</i> Referent: Nivja de Jong	Intralinguistic variation Smits & Kloots (full paper) <i>Leerganganalyse met aandacht voor intralinguistische variatie Welke "T" in NVT- onderwijs?</i> Referent: Laurent Rasier		Attitudes towards spelling Devos & De Worm <i>Recruiters on spelling: Myth and reality</i>
13.00 - 14.00	Lunch				

Programme Friday 22 May

	Zaal 403	Zaal 404	Zaal 405	Zaal 406
	Colloquium Toetsing taalvaardigheid Nederlands in het hoger onderwijs in relatie tot studiesucces	Interactie in de zorg	Colloquium English in primary education: processes and outcomes of early foreign language teaching	Coffee break
14.00 - 17.00	Kuiken & Vedder <i>In hoeverre leidt een diagnostische toets schrijfvaardigheid tot verhoging van het studierendement?</i> Duijm & Steinel <i>Is grammaticale kennis belangrijk bij het studeren van een taal? De relatie tussen grammaticale kennis en studiesucces bij een talenstudie</i> De Wachter & Heeren <i>Strategische taalvaardigheid als sleutel voor studiesucces: het selecteren van 'risicostudenten' door middel van een taalvaardigheidstoets</i> De Wachter & Heeren <i>Begeleidingssessies 'strategische taalvaardigheid' voor taalzwakkere studenten</i>	Jager, de Winter, Metselaar, Knorth, Reijneveld, Huiskes <i>Positieve evaluatie van gedrag in dialectische gedragstherapie</i> Lamerichs & Stommel <i>"Maar hoe vaak komt dit voor?" Een analyse van 'probleemreducerende' strategieën van coaches in e- mailondersteuning</i> Huiskes <i>Werken met vragen: herformuleringen van polaire vragen in arts/patiëntgesprekken</i>	Van den Broek <i>International perspectives on Bilingual Primary Education</i> Krikhaar, Unsworth, & Bergstra <i>En route to tweetalig primair onderwijs (bilingual primary education): A sneak preview into the effect of more English in kindergarten</i> De Graaff <i>Early or late English in primary education: comparing learning outcomes at age 12</i> Wierenga <i>English as a medium of instruction in primary schools. A qualitative study of verbal interaction processes during instruction in English and in Dutch.</i>	from 15.30 Workshop DuJal
17.00 - 19.00	Break/Walk on the beach Anéla yearly meeting zaal 403			
19.00 -	Dinner Drinks			

PROGRAMMA ZATERDAG 23 MEI

9.00 - 10.00	Keynote lecture 2 Asifa Majid (Max Planck Institute for Psycholinguistics, Nijmegen) <i>Semantic systems across languages</i>				
10.00 - 11.00	Plenary poster session <i>and coffee/tea</i>				
	Zaal 403 Zaalvoorzitter: Sylvia Bacchini	Zaal 404 Zaalvoorzitter: Nivja de Jong	Zaal 405 Zaalvoorzitter: Wander Lowie	Zaal 406 Zaalvoorzitter: Rick de Graaff	Abdijzaal
	L2 vocabulary and morphology development	Role of metalinguistic knowledge in L2	L2 English learning	Communicative competence in L2	
11.00 - 11.30	Konul <i>Exploring the relationship between receptive and productive vocabulary sizes among Azerbaijani English majors</i>	Andringa & Curcic <i>How metalinguistic information affects online L2 processing: Evidence from differential object marking (DOM) acquisition</i>	Riguel <i>Verb-particle constructions in learners' written and spoken productions: A usage-based study</i>	Van der Wijst & Gruszka <i>Framing effecten in een vreemde taal</i>	
11.30 - 12.00	De Clercq & Housen <i>The development of morphological complexity: A cross-linguistic study on L2 French and English</i>	Izzo & Cenni <i>Voorzetsels die beknopde bijzinnen inleiden in het Italiaans T2: een experiment over metalinguïstisch bewustzijn bij Nederlandstalige leerders</i>		Fourie <i>Towards a new identity: Raising the metacognitive awareness of medical students learning a second language</i>	
12.00 - 12.30	Simoens & Housen <i>The difficulty of learning inflectional morphology in a second language: a cognitive perspective</i>	Disfluency in L1 Zwitterlood, Van Weerdenburg, Wijnen & Verhoeven <i>Niet-vloeiendheden in de taalproductie van kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) van 8-9-10 jaar</i>		Multilingualism Ten Thije & Porila <i>Professionalising multilingualism in public authorities. A stage model regarding organisational and intercultural responsiveness to migrant groups</i>	
12.30 - 13.30	Lunch 13.00 - 13.30 Second poster session				

Programme Saturday 23 May

	Zaal 403 Zaalvoorzitter: Beppie vdn Bogaerde	Zaal 404 Zaalvoorzitter: Marianne Boogaard	Zaal 405 Zaalvoorzitter: Laurent Rasier	Zaal 406 Zaalvoorzitter: Maja Curcic	Abdijzaal
	Bilingualism and bilingual education	(Academic) Writing and Reading	Language variation and dialect	Conversation and digital communication	Colloquium Het Australisch genreconcept: verkenning van de bruikbaarheid in de Nederlandse onderwijscontext
13.30 - 14.00	Houtzager, Sprenger, Lowie, & de Bot <i>Aging and bilingual processing: Age-related differences in nonverbal cognitive performance between monolinguals and early and late bilinguals</i>	Hemmen <i>Exploratief onderzoek naar de mogelijkheid van het herhalen van schrijftaken in de twee hoogste klassen van het basisonderwijs</i>	Dorleijn <i>Data on variation and change in Kurmanji re-examined</i>	Seuren, Huiskes, & Koole <i>(full paper)</i> <i>Epistemics and the functions of declarative questions in Dutch talk-in-interaction</i> Referent: Jan ten Thije	Hajer & Van der Leeuw <i>Algemene inleiding</i> Van Norden <i>De rol van praktische kennis over genrekenmerken bij schrijfonderwijs op de basisschool</i>
14.00 - 14.30	Keijzer <i>Code-switching in Dutch-English bilinguals: a behavioral ecological account</i>	Schettters <i>Socio-pragmatic appropriateness in the written production of proficient Dutch L2 learners with L1 German</i>	Stefan, Klinkenberg, & Versloot <i>Standard language vs. speech community: Language variation in spoken Frisian</i>	Visser, Nortier, & Swanenberg <i>(full paper)</i> <i>Dialect als stereotypering. Regionale identiteit in Noord-Brabant verbeeld en verwoord op Facebook</i> Referent: Beppie vd Bogaerde	Van der Leeuw & Meestringa <i>De rol van genres bij het creëren van samenhang in het vo-curriculum</i>
14.30 - 15.00	Le Pichon & Kambel <i>The introduction of bilingual education at primary school level in Suriname</i>	Vulovic <i>Trying to meet first year English majors' academic reading needs</i>	Pecht <i>(full paper)</i> <i>The postfield in Cité Duits: Syntactic variation in in-group speech</i> Referent: Durk Gorter	Michel & Smith <i>Eye movements during L2 text chat interaction</i>	Kuiper <i>De rol van een genre-aanpak bij het ontwikkelen van professionele schrijfvaardigheid</i>
15.00 - 15.30	De le Vingne <i>Immersie-onderwijs met het Nederlands als doeltaal: de attitudes en motivatie van de ouders van immersie- en niet-immersie-leerlingen uit Luikse secundaire scholen</i>		Van den Heuij, Blom, & Cornips <i>De woordenschat van dialect-Nederlandssprekende meertaligen in Limburg</i>		
15.30 - 16.00	Coffee/tea break				
16.00 - 17.00	Keynote lecture 3 Jasone Cenoz (University of the Basque Country, Donostia-San Sebastian) <i>Translanguaging and CLIL: parallel or intersecting?</i>				
17.00 - 17.45	Announcing poster prize, ‘borrel’ and closing				
18.00	Going home or eating out in Egmond (at your own expense)				

KEYNOTE LECTURES

Using discussion to promote literacy

Abdijzaal

Catherine Snow (*Harvard Graduate School of Education*)
catherine_snow@gse.harvard.edu

A discussion-based literacy curriculum called Word Generation has been developed for use in 4th-8th grades (for 10- to 14-year-olds). The curriculum is designed to promote perspective-taking, argumentation, and academic language skills - all skills that we argue are important contributors to success in reading and writing. Evidence of the effectiveness of the curriculum is accumulating, as is evidence that skillful utilization of the curricular supports for classroom discussion are crucial to achieving optimal program effects. We have also found that second-language speakers of English learn more from participation in the curriculum than monolinguals, and early findings suggest that bilinguals also display advantages in measures of perspective-taking.

Semantic systems across languages

Abdijzaal

Prof. Asifa Majid (*Radboud University / Max Planck Institute, Nijmegen*)
asifa.majid@let.ru.nl

To date we have little understanding of which aspects of our semantic systems reflect fundamental properties of cognition and which fit to specific cultural or communicative forces. So, on the one hand, we have Chomsky (2000, p.120) declaring: “The linkage of concept and sound can be acquired on minimal evidence... the possible sounds are narrowly constrained, and the concepts may be virtually fixed.” On the other hand, Evans and Levinson (2009) claim: “languages differ so fundamentally from one another at every level of description (sound, grammar, lexicon, meaning) that it is very hard to find any single structural property they share.” Part of the disagreement in the literature reflects differential foci. Researchers are not always discussing the same phenomena. In order to better understand the roles of culture and cognition on semantics we need systematic approaches to test a wide variety of domains so we can take stock of how and where cognition and culture operate to shape semantic categories. In this talk, I will present the results of several empirical studies, across a range of semantic domains, investigating semantic systems across cultures. This new perspective attempts to bridge across disciplines by combining the methodological rigor of linguistic typology and experimental psycholinguistics, while remaining sensitive to local ethnographic contexts. The empirical results paint a more complex and more interesting picture than alluded to above. Some semantic categories appear to be more constrained by perceptual and cognitive factors (e.g., colour, body parts), but others are more open to variation (e.g., smell, spatial relations). Both constraints and variation have important implications for theories of acquisition, multilingualism, and translation.

Translanguaging and CLIL: parallel or intersecting?

Abdijzaal

Jasone Cenoz (*University of the Basque Country, Donostia-San Sebastian*)
jasone.cenoz@ehu.es

The concept of translanguaging has gained currency in bilingual and multilingual education in the last years. Originally it referred to a pedagogical practice based on the systematic use of Welsh and English for input and output in the same lesson in Welsh bilingual education. Nowadays translanguaging is an umbrella term. It can refer to pedagogical strategies used to learn languages based on the learners' whole linguistic repertoire and to various spontaneous multilingual practices.

Content and Language Integrated Learning (CLIL) was launched in Europe in the '90s and is often associated with the teaching content through the medium of English. CLIL is also used as an umbrella term that covers different educational approaches.

In this presentation I analyze how these two concepts have developed in parallel in the last years but also how in spite of their popularity they have ignored each other. CLIL is in most cases influenced by monolingual assumptions that isolate the target language from other languages in the curriculum. In contrast, translanguaging looks at the learner's whole linguistic repertoire and the interaction between languages. The intersection of translanguaging and CLIL can be useful to develop effective pedagogies that soften the boundaries between languages and reflect to a larger extent the way multilinguals communicate.

COLLOQUIUM**TOETSING TAALVAARDIGHEID NEDERLANDS IN HET HOGER ONDERWIJS IN RELATIE TOT STUDIESUCCES**

Zaal 403

De taalvaardigheid in het Nederlands van studenten in het hoger onderwijs staat sinds een aantal jaren volop in de belangstelling (o.a. Rooijackers, Van der Westen & Graus, 2009; Peters & Van Houtven, 2010; De Wachter et al. 2013; Herelixka & Verhulst, 2014; Van Eerden & Van Es, 2014; Van Kalsbeek & Kuiken 2014a,b). Zowel in Nederland als in Vlaanderen heeft de implementatie van taalbeleid aan veel instellingen voor hoger onderwijs plaatsgevonden en worden eerstejaarsstudenten aan verschillende soorten toetsen onderworpen om hun – met name schriftelijke – taalvaardigheid in beeld te brengen. In dit colloquium staat de vraag centraal in hoeverre dergelijke toetsen een voorspellende waarde hebben voor verder studiesucces. Dit wordt besproken aan de hand van ervaringen aan twee universiteiten: in Nederland de Universiteit van Amsterdam (UvA) en in Vlaanderen de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven). Vanuit de UvA wordt in twee presentaties verslag gedaan van de resultaten van eerstejaarsstudenten op een diagnostische toets schrijfvaardigheid en een grammaticatoets in relatie tot studiesucces. Op de KU Leuven worden studenten onderworpen aan een toets voor strategische taalvaardigheid waarvan de resultaten eveneens gerelateerd worden aan studiesucces. Daarnaast wordt gerapporteerd over een op strategieën gericht begeleidingstraject, met aandacht voor samenwerkend schrijven en observerend leren.

In hoeverre leidt een diagnostische toets schrijfvaardigheid tot verhoging van het studierendement?

Zaal 403

Folkert Kuiken & Ineke Vedder (*Universiteit van Amsterdam*)

Aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) zijn de afgelopen jaren verschillende taalbeleidsinitiatieven ontwikkeld (o.a. De Bakker et al., 2003; Kuiken, 2005; Bruyning & Vedder 2007) met als voorlopige mijlpaal de instelling van een UvA-brede Commissie Taalbeleid (De Bakker, Kuiken & Rietstap, 2014). De kiem daarvoor is met name in de Faculteit der Geesteswetenschappen (FGw) gelegd (De Bakker et al., 2008; Commissie Taalbeleid FGw, 2009, 2010; De Bakker & Van Kalsbeek, 2012; Bongenaar & Hemelrijk, 2012). Met ingang van het studiejaar 2011-2012 wordt aan alle eerstejaarsstudenten een diagnostische toets schrijfvaardigheid afgenomen. Uit de resultaten van de schrijfvaardigheidstoets komt het beeld naar voren dat 20 tot 30% van de eerstejaars studenten aan de FGw het Nederlands onvoldoende beheerst en dat 10 tot 20% daar substantiële problemen mee heeft. Studenten die onvoldoende scoren op de toets worden verplicht een remediëringsprogramma te volgen dat wordt meegewogen bij de vaststelling van een bindend studieadvies. De toets is in de loop der jaren onderwerp van onderzoek geweest bij verschillende studierichtingen (Meuffels 2012, 2013, 2014) om na te gaan in hoeverre de toets het studiesucces van eerstejaarsstudenten in het verdere verloop van hun studie kan voorspellen (Nube, 2013, 2014).

In de presentatie zullen we kort stilstaan bij de inhoud van de schrijfvaardigheidstoets en de daaraan gekoppelde remediëring. Vervolgens gaan we dieper in op de relatie tussen de behaalde uitslag op de toets en het verdere studiesucces. Tenslotte bespreken we welke consequenties daaruit kunnen worden afgeleid voor het taalbeleid aan de UvA in het algemeen en voor dat binnen de FGw in het bijzonder.

Is grammaticale kennis belangrijk bij het studeren van een taal? De relatie tussen grammaticale kennis en studiesucces bij een talenstudie

Zaal 403

Klaartje Duijm & Margarita Steinel (*Universiteit van Amsterdam*)

Door het departement Taal- en letterkunde van de UvA is in 2013 een grammaticatoets ontwikkeld die afgenomen wordt bij alle eerstejaarsstudenten. Het doel van de toets is om te beoordelen of studenten beschikken over basale metalinguïstische kennis (het herkennen van elementaire zinsdelen en woordsoorten), vanuit de veronderstelling dat grammaticale kennis gerelateerd is aan studiesucces bij talenstudenten.

De toets die ontwikkeld is op basis van het referentiekader Meijerink (2009), in samenspraak met een kleine klankbordgroep van docenten van verschillende talenopleidingen, bestaat uit 89 items die tezamen 6 subtoetsen vormen (zinsdelen, gezegdes, woordsoorten, soorten werkwoorden, werkwoordsvormen en zinstypes). De zinsdelen en woordsoorten moeten worden benoemd in Nederlandse zinnen. Een pilotafname onder 38 eerstejaarsstudenten vond plaats in november 2013. Daaruit bleek dat zowel de betrouwbaarheid als de moeilijkheidsgraad van de toets goed zijn. Er was sprake van een significante relatie met leerresultaten in het algemeen (gemiddeld eindexamencijfer van de middelbare school, behaald aantal studiepunten in het eerste jaar), maar niet met de behaalde resultaten voor taalvaardigheidsonderdelen van de doeltaal. Wel bleek er een significante relatie te zijn met de score op de diagnostische toets Nederlandse schrijfvaardigheid en de cijfers voor de taalkundevakken van het eerstejaarsprogramma.

Naast de resultaten van het pilotonderzoek zal tijdens de presentatie tevens worden gerapporteerd over de afname van de grammaticatoets onder ruim 300 eerstejaarsstudenten, in september 2014. Op basis van de uitkomsten is het mogelijk meer inzicht te verkrijgen in de relatie tussen grammaticaal inzicht en studiesucces bij een talenstudie.

Strategische taalvaardigheid als sleutel voor studiesucces: het selecteren van 'risicostudenten' door middel van een taalvaardigheidstoets

Zaal 403

Lieve De Wachter & Jordi Heeren (*Katholieke Universiteit Leuven*)

In instellingen voor hoger onderwijs in Vlaanderen wordt de laatste jaren een laag slaagpercentage bij eerstejaarsstudenten vastgesteld (zie onder meer Declercq en Verboven 2010). In het academiejaar 2012-2013 bijvoorbeeld behaalde slechts 38,76% van de eerstejaars generatiestudenten aan de KU Leuven een volledige studievoortgang¹. Verschillende onderzoeken behandelen het effect van belangrijke predictoren van studiesucces zoals het studieresultaat in het secundair onderwijs (Tyson 2011; Veenstra et al. 2008; Zhang et al. 2004) en motivatie (Guay et al. 2008; Marsh & Craven 2006). Deze presentatie focust op een andere essentiële voorwaarde tot studiesucces: academische geletterdheid (Brown & Hudson 2002; De Wachter & Heeren 2013; Van Dyk 2010; De Wachter et al. 2013; Peters, Van Houtven & Morabit 2010).

Sinds september 2010 organiseren een aantal faculteiten van de KU Leuven daarom bij het begin van het academiejaar een digitale academische taalvaardigheidstoets voor hun

¹ <http://www.kuleuven.be/toekomstigestudenten/studievoortgang.html>

eerstejaarsstudenten. Die toets peilt geen kennis, maar wel de talige strategieën die studenten nodig hebben om te slagen in het hoger onderwijs. De studenten die die vaardigheden onvoldoende beheersen, hebben namelijk een verhoogd risico om uit te vallen in het eerste jaar, zoals onder meer werd aangetoond door De Wachter et al. (2013). De toets correleert immers significant met studieresultaten van 2660 eerstejaarsstudenten uit 2010 en 2011 ($r=0,35$; $p<0,000$) (De Wachter et al. 2013). Die koppeling toont, naar analogie met onder andere McNamara (1996) en Van Dyk (2010) dat talige strategieën een essentiële, zij het geen voldoende voorwaarde zijn voor studiesucces. Dit onderzoek wil de taaltoets voorstellen, de resultaten bespreken en de bestaande correlaties en hun implicaties met betrekking tot de validiteit van de toets nader toelichten.

Begeleidingssessies ‘strategische taalvaardigheid’ voor taalzwakkere studenten Zaal 403

Lieve De Wachter & Jordi Heeren (*Katholieke Universiteit Leuven*)

Studenten die niet slagen voor de academische taalttest krijgen een begeleidingstraject aangeboden dat focust op hun talige strategieën (De Wachter & Heeren 2012). Een onderdeel van die begeleiding wordt gevormd door een reeks van drie workshops rond schrijfvaardigheid. Onderzoek toont aan dat minder taalvaardige studenten weinig leerwinst behalen uit klassieke schrijfoefeningen (Braaksma 2002). In deze presentatie zullen we specifiek ingaan op twee didactieken: *collaboratief schrijven* en *observerend leren*. Centraal in beide methodes is de focus van de student op zijn/haar *peers*.

De term *collaboratief schrijven* is eigenlijk een overkoepelende term voor verschillende vormen van ‘samen schrijven’. In de workshops is er gekozen voor *reactief collaboratief schrijven* (Lowry, Curtis & Lowry 2004), waarbij de studenten samen aan een tekst schrijven tijdens de les. Het dwingt hen om hun keuzes op verschillende tekstniveaus te expliciteren aan elkaar. Het *observerend leren* of de *sociale leertheorie* werd ontwikkeld door Albert Bandura en later verder uitgewerkt en toepasbaar gemaakt op bijvoorbeeld het schrijfonderwijs (Rijlaarsdam et al. 2008; Raedts et al. 2009). Een kernidee uit de theorie is het *modeling*, waarbij studenten een handeling leren door een succesvolle activiteit bij anderen te observeren en vervolgens na te bootsen (Raedts et al. 2009). Doordat de studenten niet enkel geconfronteerd worden met handelingen, maar ook met de gedachten van de studenten die de taak uitvoeren, oefenen ze ook de bijhorende metacognitieve processen.

Een kleinschalig effectonderzoek achteraf toont aan dat studenten op korte termijn met een zeer groot significant effect vooruitgaan op het vlak van tekststructuur, alineaopbouw, onpersoonlijke stijl en neutrale stijl, net die knelpunten waar de studenten in de schrijfworkshops strategieën voor krijgen aangereikt en die noodzakelijk blijken voor studiesucces.

COLLOQUIUM**ENGLISH IN PRIMARY EDUCATION: PROCESSES AND OUTCOMES OF EARLY FOREIGN LANGUAGE TEACHING**

Zaal 405

Coordinator: Rick de Graaff (*Universiteit Utrecht & Hogeschool Inholland*)Discussant: Jan Willem Chevalking (*Christelijke Hogeschool Ede & Radboud Universiteit*)
r.degraaff@uu.nl**Keywords:** vroeg vreemdetalenonderwijs, tweetalig primair onderwijs, onderwijsleer-opbrengsten, taalvaardigheidstoetsing

Teaching English in primary education in the Netherlands has shown a substantial growth over the past decade. Over 1000 (out of 7000) primary schools offer Early English programs from kindergarten (age 4), usually 30-60 minutes per week. This year, twelve primary schools have started a Bilingual Primary Education pilot, in which 30-50% of the lessons are taught in English. The Netherlands is now catching up with other European countries. Nevertheless, the usefulness of such programs and whether they are in fact necessary remain controversial. Is Early English really necessary, given that Dutch pupils seem to reach a relatively high English proficiency level anyway? Will more attention to English come at the cost of development in Dutch, in particular for those pupils with a different home language? Are primary schools and teacher training colleges prepared to offer high quality English education programs?

In this colloquium Radboud Universiteit and Universiteit Utrecht present the results of a number of recent studies into the processes and outcomes of Early English language teaching programs. Ellen van den Broek will discuss the results of an international review of bilingual primary education programs and their results. Evelien Krikhaar, Sharon Unsworth and Myrte Bergstra will report on the design and outcomes of early language programmes that differ in amount of English language input. Rick de Graaff will report on the results of a study comparing pupils' English proficiency at the end of primary education. Janice Wierenga will present a study into differences in interaction processes between teachers and pupils in English and Dutch lessons. Jan Willem Chevalking will discuss the lessons learned from the four studies and propose recommendations for further research and teaching practice.

International perspectives on Bilingual Primary Education

Zaal 405

Ellen van den Broek (*Radboud Universiteit*)

In this introduction we discuss the findings of a review study (Van den Broek, De Graaff, Unsworth & Van der Zee, 2014) on the possibilities of implementing bilingual primary education in the Netherlands. The outcomes of bilingual primary education programmes, both inside and outside Europe, are discussed in the light of various international studies, with attention for both the L1 and L2 skills, as well as cognitive and subject-specific development. We will discuss the different tests and evaluation tools as employed in the various studies and also address didactic and language specific skills of bilingual primary education teachers. By interviewing international experts, we gathered practical experiences about the organisation and outcomes of bilingual primary education in various countries and school contexts. Based on the outcomes of the literature study and the expert interviews, recommendations are

formulated about the implementation of bilingual primary education in the Netherlands. These recommendations are related to the design of bilingual primary education programmes and the focus of longitudinal empirical research on pupil, teacher, and organisational level.

En route to *tweetalig primair onderwijs* (bilingual primary education): A sneak preview into the effect of more English in kindergarten

Zaal 405

Evelien Krikhaar, Sharon Unsworth & Myrthe Bergstra (*Radboud Universiteit*)

In 2014 the Dutch Ministry for Education, Culture and Science started a pilot programme in bilingual primary education allowing twelve schools to use English as the language of instruction for between 30% to 50% of the time. The pilot schools have started by offering bilingual education in kindergarten, i.e., at age 4-5, the first year of primary education in the Netherlands. The results and experiences of this programme will be evaluated by the research project FOTO (Flankerend Onderzoek Tweetalig primair Onderwijs; Krikhaar and Unsworth are both members of the research team). Data collection is currently underway and the first results are expected later this year.

In order to obtain a first impression of what the possible effects may be of differential amounts of English input for this age group, we analyse data collected in earlier projects from kindergarten classes where the amount of English language input differs, varying from almost none (control schools) to 30% of overall lesson time (a school offering early English instruction, now part of the aforementioned pilot).

The findings concern, amongst other things, receptive vocabulary in English and Dutch and they provide a first insight into the possible effects of extending instruction time in English. Our discussion will focus on children's language proficiency outcomes.

Early or late English in primary education: comparing learning outcomes at age 12

Zaal 405

Rick de Graaff (*Universiteit Utrecht*)

An increasing number of primary schools in the Netherlands start teaching English from kindergarten ('groep 1'). But is earlier always better? In 2013 a study was carried out into the English proficiency level of pupils at the end of primary education (age 12; 'groep 8'). Results are presented of a study comparing 300 pupils who learned English from kindergarten (age 4) with 300 pupils who learned English from 'groep 7' (age 10). Pupils were tested on reading, listening and speaking skills, as well as on spelling and vocabulary. Results show that on average early starters reach higher proficiency levels than late starters, but also that differences between individual pupils and between schools are substantial. Differences are discussed with respect to pupils' general academic achievement, their language attitude, out of school language exposure and home language. Comparisons are made with Cito's PPON (Periodic Census Study) on English in primary education from 2012.

English as a medium of instruction in primary schools. A qualitative study of verbal interaction processes during instruction in English and in Dutch.

Zaal 405

Janice Wierenga (*Universiteit Utrecht*)

The use of the English language as a medium of instruction in Dutch primary education is becoming increasingly possible. Previous research has shown that verbal interaction processes between teachers and pupils can be a decisive enabler for language acquisition. This study is a qualitative analysis of verbal interaction processes between four teachers and their pupils, selected from two primary schools that are accredited for an Early English programme. For each teacher, instructional lessons in English and in Dutch were observed, transcribed and analysed for verbal dominance, types of questions and types of feedback. Semi-structured interviews with teachers and pupils were used to interpret the results using relevant context attributes. Results show that the number of words spoken by teachers and pupils of all classes during an instructional lesson in English significantly differed from the number of words spoken during an otherwise equivalent instructional lesson in Dutch. Two teachers spoke more during an instructional lesson in English, whereas the other two teachers spoke more during an instructional lesson in Dutch. Other differences between the English and Dutch instructional lessons were that three teachers applied a significantly different mix of question types, three teachers gave relatively more corrective feedback during the instructional lesson in English and all teachers gave relatively more guiding feedback during the instructional lesson in Dutch.

COLLOQUIUM

HET AUSTRALISCH GENRECONCEPT: VERKENNING VAN DE BRUIKBAARHEID IN DE NEDERLANDSE ONDERWIJSCONTEXT

Abdijzaal

Keywords: genre, genredidactiek, taalgericht vakonderwijs, schrijfvaardigheid

b.vanderleeuw@slo.nl

Algemene inleiding

Abdijzaal

Maaike Hajer (*HU*) & Bart van der Leeuw (*SLO*)

Binnen schoolvakken wordt taalvaardigheid vereist voor het lezen en schrijven van uiteenlopende tekstsoorten. De aandacht voor het ontwikkelen van specifieke (vak)taalvaardigheid groeit binnen diverse vakdidactieken, waarbij nieuwe vragen rond aansluiting bij het vak Nederlands rijzen. Met het oog op deze problematiek wordt gebruik gemaakt van het genreconcept (Halliday & Matthiessen 2004, Schleppegrell 2006). Genres worden gedefinieerd als abstracties van sociale, stapsgewijze en doelgerichte processen (Martin & Rose 2008). Zo is het genre Procedure bedoeld om aanwijzingen te geven hoe je iets moet doen. In elke tekst (mondeling of schriftelijk) worden drie typen betekenis onderscheiden: een ideevormende betekenis ('field'), een interpersoonlijke betekenis ('tenor') en een tekstuele betekenis ('mode'). De linguïstische kenmerken van een tekst verschillen per specifieke sociale context,

zoals het onderwijs en daarbinnen schoolvakken. In de genredidactiek wordt schrijfvaardigheid direct verbonden met leesvaardigheid en mondelinge schoolse taalvaardigheid binnen een teaching-learning cycle (Gibbons 2002, 2009). Dit colloquium doet verslag van drie onderzoeks- en ontwikkelprojecten waarin de gebruiksmogelijkheden van het genreconcept op het punt van leerstofordening, leerdoelen en didactiek in de Nederlandse onderwijscontext zijn verkend.

De eerste bijdrage beschrijft een meerjarig ontwikkelproject waarin een doorgaande leerlijn van genres voor schrijfvaardigheid in beeld wordt gebracht binnen het primair onderwijs. De tweede bijdrage ordent de grote variatie aan tekstvormen in schoolvakken binnen het voortgezet onderwijs aan de hand van de genre-indeling van Martin & Rose (2008). De derde bijdrage is een ontwerpstudie in het hoger onderwijs waarin professionele taalvaardigheid wordt geanalyseerd en omgezet in een schrijfdidactiek aan de hand van de teaching-learning cycle (Rothery, 1996).

De rol van praktische kennis over genrekenmerken bij schrijfonderwijs op de basisschool

Abdijzaal

Suzanne van Norden (*Marnix Academie*)

Schrijfonderwijs op de basisschool start veelal met vertellend schrijven in de vorm van 'verhaaltjes' over eigen ervaringen (Van Norden 2004). Geleidelijk gaan leerlingen gebruik maken van hun groeiende (voor)leeservaring en maken ze kennis met verschillende schriftelijke tekstsoorten. Hun kennis van genres is echter nog beperkt en onbewust. De genredidactiek zoals ontwikkeld door Rose & Martin (2012) veronderstelt dat verdere ontwikkeling van schrijfvaardigheid gebaat is bij uitbreiding van die metalinguïstische kennis en dat instructie en begeleiding van de leerkracht daarbij onmisbaar zijn. De centrale vraag in deze bijdrage is welke kennis over genrekenmerken functioneel is voor basisschool-leerkrachten. Ze hebben in hun vooropleidingen betogen en verslagen geschreven, maar geen helder inzicht verworven in de talige kenmerken van die genres, wat overdracht naar hun eigen lespraktijk lastig maakt. Vaak blijven hun schrijfopdrachten algemeen (zorg voor een inleiding, een kern en een slot) en is van echte instructie geen sprake. De genretheorie heeft als kern een eenvoudig uitgangspunt: teksten zijn te beschouwen als doelgerichte taaluitingen binnen een sociale context, en er bestaan enkele duidelijk van elkaar te onderscheiden genrefamilies waarin je vrijwel elke tekst kunt onderbrengen. Kennis van genrekenmerken maakt het makkelijker om een tekst te doorgronden, maar ook om er een te schrijven, een schrijfopdracht te bedenken, een leerlingtekst te beoordelen. In de publicatie Iedereen kan leren schrijven (Van Norden 2014) is een selectie gemaakt van benodigde kennis en worden praktische handreikingen gegeven aan leerkrachten op grond van een eenvoudige leerlijn en enkele didactische principes. De gemaakte keuzes worden geïllustreerd en beargumenteerd.

De rol van genres bij het creëren van samenhang in het vo-curriculum

Abdijzaal

Bart van der Leeuw (*SLO*), & Theun Meestringa (*SLO*)

In het voortgezet onderwijs worden leerlingen bij de verschillende vakken met allerlei teksten geconfronteerd, die toenemen in complexiteit en abstractie. Ook moeten ze in mondelinge en schriftelijke teksten laten zien de leerstof op niveau hebben verwerkt. Onderzoek laat zien dat

het lezen van die teksten niet voor alle leerlingen probleemloos verloopt (Hacquebord e.a., 2004) en dat structuurkenmerken het tekstbegrip van de leerlingen beïnvloedt (Land e.a., 2002). Vanuit analyses van leerlingteksten bij de vakken Engels, science en geschiedenis illustreren Christie & Derewianka (2008) hoe de schrijfvaardigheid van leerlingen van 4 tot 18 zich zo ontwikkelt dat steeds meer specifieke genrekenmerken worden gerealiseerd. Dit onderzoek betreft een analyse van teksten uit diverse vakken in het Nederlandse voortgezet onderwijs. Het doel is in kaart te brengen welke tekstgenres typerend zijn voor het vo in het algemeen en de afzonderlijke vakken in het bijzonder. Er is gebruik gemaakt van de genre-indeling van Martin & Rose (2008) en de volgende vragen: Wat is het sociale doel van de tekst? Met welke stadia wordt dat doel gerealiseerd? Met welke taalmiddelen wordt resp. het onderwerp (veld) een standpunt (toon) en samenhang in de tekst (modus) uitgewerkt? De teksten zijn geselecteerd in samenspraak met leraren en vakdidactici uit de betreffende schoolvakken; het gaat zowel om teksten uit schoolboeken en van leerlingen, als om interacties tussen leraar en leerlingen. De uitgevoerde genre-analyse is een eerste stap om de horizontale en verticale samenhang in tekstgebruik binnen het voortgezet onderwijs in beeld te brengen (Van der Leeuw & Meestringa, 2014).

De rol van een genre-aanpak bij het ontwikkelen van professionele schrijfvaardigheid

Abdijzaal

Cindy Kuiper (*Saxion*)

Het globale doel van dit promotieonderzoek is om een genredidactische interventie te ontwerpen ter verbetering van de schrijfvaardigheid van eerstejaars hbo-studenten. Hiervoor is een ontwerpgerichte duale onderzoeksopzet gekozen (Bakker & Van Eerde, 2013; Van den Akker, Bannan, Kelly, Nieveen, & Plomp, 2007), waarin zowel het leren van de vakdocent als van de student centraal staat (Smit & Van Eerde, 2011). In deze bijdrage worden de uitkomsten van de eerste fase van het onderzoek, een behoefteanalyse, besproken in relatie tot de tweede fase van ontwerpen. Met vragenlijsten, interviews en een schrijftaakanalyse is geïnventariseerd welke schrijfproblemen eerstejaarsstudenten tegenkomen en hoe vakdocenten aandacht besteden aan de schrijfontwikkeling van studenten. Hieruit blijkt dat studenten zowel problemen met taalverzorging, alsook met stijl en structuur ervaren. Verder wordt duidelijk dat eerstejaarsstudenten relatief veel groepsopdrachten schrijven, die ze veelal zonder begeleiding van de vakdocent uitvoeren. Hierbij zoeken ze naar houvast en voorbeelden, vanwege de onbekendheid met bepaalde genres. Vakdocenten lijken zicht vooral te richten op het schrijfproduct en minder op het proces. Zij zetten beperkt voorbeeldmateriaal in en expliciteren hun verwachtingen nauwelijks. Genredidactiek, met haar expliciete en functionele aandacht voor taal en tekst (Martin, 2009), lijkt veelbelovend in deze situatie. In de tweede fase van ontwerp worden, aan de hand van de onderwijsleercyclus (Rothery, 1996) als heuristiek, samen met de vakdocenten twee lesprogramma's van zeven weken herontworpen. Het betreft hier een onderzoeksvak (genre: onderzoeksrapport) en een inhoudelijk vak (genre: projectvoorstel). Het paper beschrijft de kenmerken van de interventie gebaseerd op de uitkomsten van de eerste analysefase.

PRESENTATIES

**How metalinguistic information affects online L2 processing:
Evidence from differential object marking (DOM) acquisition**

Zaal 404

Sible Andringa & Maja Curcic (*University of Amsterdam*)
s.j.andringa@uva.nl

Keywords: Second language acquisition; explicit learning; psycholinguistics, eye-tracking

Studies that have investigated the effect of explicit and implicit instruction have generally found that the former tends to lead to larger gains than the latter. However, several meta-analyses show that there has been a bias in testing methods towards tests favoring the use of explicit or declarative knowledge. As a result, there is little solid evidence that explicit knowledge leads to better performance in situations of uncontrolled language use.

This study investigated how metalinguistic information affects the initial stage of adult second language acquisition. 51 adult native speakers of Dutch were exposed to an artificial language based on Esperanto. Their task was to learn the language by listening to sentences and looking at corresponding images. The language included a differential object marking (DOM) structure according to which animate but not inanimate direct objects are preceded by a preposition. For half of the participants, the instruction was complemented by metalinguistic information (i.e. a brief explanation of the DOM rule). Eye-tracking and grammaticality judgment tasks (GJT) were used as implicit and explicit measures of DOM knowledge.

The GJT results showed that metalinguistic information promoted learners' explicit knowledge. On the eye-tracking test, we also found group differences, but no DOM-based predictive looks typical of native speakers.

Automatically identifying characteristic features of non-native English accents Abdijzaal

Jelke Bloem (*University of Amsterdam*) & Martijn Wieling, John Nerbonne
j.bloem@uva.nl

Keywords: English accents, second language acquisition, phonology, dialectometry

Dialectologists have taken advantage of computational techniques to study regional language variation, and developed specific measures for quantifying this variation. Accent studies can also benefit from these developments. We have applied statistical measures from such dialectometry studies to transcriptions of accented English speech from the Speech Accent Archive, to quantify the most distinctive deviations from standard English pronunciation. It has been shown on spoken dialect data that a combination of representativeness (the difference between pronunciations within the language variety is small) and distinctiveness (the difference between pronunciations inside and outside the variety is large) is a good way to identify characteristic features of a language variety (Wieling & Nerbonne, 2011). Applying this measure to transcriptions of the words from the Speech Accent Archive, while treating speakers of different native languages as 'varieties', yields lists of words that are pronounced characteristically differently in comparison to native accents of English.

We discuss typical English accent characteristics for various languages, and compare them to the phonologies of those languages to identify the source of the difference. For example, we calculate the pronunciation of the word 'into' to be characteristic for French speakers: the form *ĩntu* is used by 21 out of 34 French speakers, while only 25 out of 181 English speakers use it. Instead, English speakers employ the phonological process of vowel reduction. Knowing about these characteristic features of accents has useful applications in teaching L2 learners of English, since potentially difficult sounds can be identified and addressed based on the learner's native language.

An integrative account of fluency perception

Zaal 406

Hans Rutger Bosker (*Max Planck Institute for Psycholinguistics*)
HansRutger.Bosker@mpi.nl

Keywords: Fluency, Non-native speech, Disfluencies, Prediction

Disfluency is a common characteristic of both native and non-native speech. In language testing practice, disfluencies, such as silent pauses, filled pauses, and repairs, are often taken as important indicators of the oral proficiency of non-native speakers. Given that disfluencies also occur in native speech, we compared the role of native and non-native disfluencies in both language assessment and online language comprehension. Based on empirical results, we show that listeners weigh native and non-native disfluencies in a similar fashion for fluency assessment. Nevertheless, native disfluencies have a very different effect on speech comprehension compared to non-native disfluencies: using eye-tracking experiments, we observed that native 'uh's lead listeners to anticipate reference to a low-frequency object, whereas non-native 'uh's do not. Together, these results provide support for an integrative account of native and non-native fluency perception, informative to both language testing practice and cognitive psycholinguists. Because disfluencies have been argued to arise from speech production difficulty, these symptoms of speaker trouble (i.e., individual disfluencies in the speech signal) negatively affect listeners' impressions of the speaker's fluency level. Nonetheless, listeners can, in a very clever way, make use of the disfluent character of spontaneous speech for prediction of following referents. Thus, this account testifies to the notion that communication through spoken language does not only depend on what is said, but also on how it is said and by whom.

Individual differences in adults' acquisition of determiner-noun agreement in a new language

Zaal 405

Maja Curcic, Sible Andringa & Folkert Kuiken (*University of Amsterdam*)
m.curcic@uva.nl

Keywords: individual differences, adult L2 acquisition, aptitude, determiner-noun agreement structure

Previous research on individual differences in adult second language acquisition (SLA) has mostly focused on investigating explicit, language-related aptitudes, while largely ignoring

potential domain-general aptitudes, e.g. statistical learning ability, which can provide more insight into cognitive mechanisms underlying adult SLA (DeKeyser, 2012; Granena, 2013). Also, most studies investigated individual differences of learners in naturalistic settings, where it is impossible to control for the amount and kind of language input learners received in their L2, which are likely the major sources of individual differences. Finally, few studies measured learners' L2 knowledge by means of online/implicit processing tasks in addition to explicit knowledge tests.

In this study we investigated to what extent and how adult language learners differ in learning a new language and a specific grammatical structure within that language when the amount and kind of input are identical for all learners. We also aimed to explain individual differences by relating L2 learning success – measured by online and offline tests – to both language-related and domain-general aptitudes.

Fifty adult native speakers of Dutch received brief, auditory exposure to a new language based on Fijian, which included a determiner-noun agreement structure (target structure). During the instruction, learners looked at images and listened to sentences describing the images. They were encouraged to learn the language as well as they could but were not told what to focus on. After the instruction, we measured participants' knowledge of the target structure by a test of online processing (visual world eye-tracking) and two acceptability judgment tasks – one with new and one with familiar nouns. The learners also did an IQ test and three aptitude tests: a visual statistical learning ability task, a grammatical inference task, and a sound recognition task.

Results showed that even when learners receive identical exposure to an L2, their learning patterns and outcomes still differ considerably. In this presentation, we will explain the observed individual differences and try to relate them to different aptitudes measured.

Predicting narrative ability: Parental and child factors in early interaction Zaal 403

Akke de Blauw, Anne Baker & Judith Rispens (*University of Amsterdam, Amsterdam Center for Language and Communication*)
a.t.deblauw@uva.nl; a.e.baker@uva.nl; j.e.rispens@uva.nl

Keywords: narrative ability, precursors, monolingual Dutch, longitudinal case study, parent-child interaction, nonpresent talk

Narrative skills are important for later literacy and school language, such that it is important to indicate what the precursors may be of these skills. This study examined the behavior of three Dutch children and their parents in early nonpresent talk interaction (age 1;9 - 3;9) in relation to the children's narrative skills at age seven. At that age the children displayed clear individual differences in the different aspects of narrative ability measured (*narrative productivity*, *narrative story structure* and *narrative complex language*). Some relation could be shown between behavior in early interaction and later narrative skills. The amount of nonpresent talk in interactions that parents involve the child in proved to be related to *narrative productivity* and child initiative to *narrative complex language* at age seven.

The development of morphological complexity: A cross-linguistic study on L2 French and English

Zaal 403

Bastien De Clercq & Alex Housen (*Vrije Universiteit Brussel*)
 bastien.de.clercq@vub.ac.be

Keywords: SLA, complexity; morphology, comparative

L2 studies have increasingly relied on measures of linguistic complexity to assess L2 proficiency and L2 development. While an important number of studies have risen to the call of studying a broader range of complexity constructs, few have examined morphological complexity, focusing on syntactic and lexical complexity instead.

Typological studies have, however, indicated trade-offs between syntactic and morphological complexity (e.g. Ehret & Szmrecsanyi 2014). It is therefore essential to complement existing complexity measures with measures of morphology, esp. when studying the development of inflectionally rich(er) languages.

This study will focus on the development of the verbal inflectional system, using diversity-based measures (Malvern et al. 2004) and a more fine-grained approach proposed by Pallotti (2014). Not only does the verbal system pose significant challenges to language learners, it is also the locus of important differences between inflectionally richer vs. poorer languages, such as, respectively French and English, the two target languages of the study. We investigate cross-linguistic differences in the development of morphological complexity, potential trade-off relations with syntactic and lexical complexity, and the effectiveness of morphological complexity measures as indicators of proficiency.

Analyses were conducted on a cross-sectional multilingual corpus of L2 French and L2 English oral narratives. 100 narratives, covering four proficiency levels, were analysed per L2 in addition to native speaker benchmark narratives. Results indicate, amongst others, a more continuous increase of morphological complexity in L2 French, advancing morphology as an essential component of a multidimensional view of linguistic complexity.

The separate effects of conceptual and syntactic complexity on L1 and L2 fluency

Zaal 406

Nivja de Jong (*Universiteit Utrecht*)
 n.dejong@uu.nl

Keywords: fluency, complexity, speech production, hesitation

Speech production proceeds from conceptualizing the intended message, to formulating the message linguistically, to articulating the linguistic plan, and finally to monitoring one's own speech (Dell et al, 1997; Levelt et al., 1999). At each of these levels of speech production, the processes might be more or less difficult. This holds for speech in the L1 as well as in the L2.

For the purpose of measuring progress of fluency that is related to L2 proficiency, we need to disentangle speakers' (dis-)fluency aspects that are related to personal speaker style and only take into account those disfluencies that are related to difficulties in L2 processing that are above and beyond the difficulties a speaker would have in his L1. For this reason, we need to compare L1 and L2 speech within speakers. Furthermore, we need to disentangle aspects of L2 (dis-)fluency that come about due to difficulties in conceptualizing a message and aspects

that come about due to difficulty in formulating the message linguistically. Therefore, in this presentation, we will investigate the effect of conceptual and linguistic complexity on L1 and L2 fluency separately, by manipulating either conceptual or linguistic complexity and by comparing their effects between L1 and L2 speech.

Immersie-onderwijs met het Nederlands als doeltaal: de attitudes en motivatie van de ouders van immersie- en niet-immersie-leerlingen uit Luikse secundaire scholen

Zaal 403

Charlotte de le Vingne (*Universite de Liège*)
charlottedlv@hotmail.com

Keywords: Immersie-onderwijs, ouders, attitudes en motivatie

Het succes van het immersie-onderwijs – in de overgrote meerderheid van de gevallen met het Nederlands als doeltaal – moet in Franstalig België niet meer bewezen worden. Als gevolg hiervan wordt veel onderzoek gedaan naar de resultaten van dit type onderwijs, onder andere naar de attitudes en motivatie van de immersie-leerlingen. Er wordt daarentegen weinig aandacht aan de mening van de ouders besteed, terwijl ze zeker een heel belangrijke rol spelen bij de educatieve keuzes van hun kinderen.

Om inzicht te kunnen verkrijgen in de factoren die een potentiële rol spelen bij de keuzes van de ouders voor een bepaalde onderwijsvorm en doeltaal, werd een schriftelijk perceptieonderzoek in vier Luikse secundaire scholen uitgedeeld en werden de attitudes en motivatie van zowel immersie- als niet-immersie-ouders uit die scholen gemeten.

De resultaten hebben onder andere aangetoond dat de keuze voor zowel het immersie-onderwijs als het Nederlands als eerste vreemde taal allebei op instrumentele (profesionele redenen) en integratieve (goede/betere sociale relaties met doeltaalgemeenschap) motieven berusten. Bovendien hebben immersie-ouders altijd een positievere attitude dan de ouders die voor het traditioneel vreemdetalenonderwijs hebben gekozen.

Recruiters on spelling: Myth and reality

Abdijzaal

Filip Devos (*Universiteit Gent*) & Sofie De Worm
filip.devos@ugent.be

Keywords: spelling, attitude, HRM, taalgebruikers

In this paper, we analyse the difference in attitude between Dutch and Belgian recruiters or HR-managers when it comes to spelling errors. According to the Workplace Survey 2010, in evaluating applicants and their letters of application, Dutch managers very much take typing and spelling errors into consideration. In fact, it appears that 59% of Dutch recruiters reject candidates if their letters of application contain 3 to 5 spelling errors (van der Eyk and van Hooren, 2010).

In this study, we compare the perception of spelling errors by recruiters (n=86) and a control group of ‘ordinary language users’ (n=88). A comparison is drawn between Dutch and Belgian informants. The study is two-pronged: (1) an evaluation of 10 rule-related (e.g. dt) and memory-related (e.g. ei/ij) errors (rated on a scale) and (2) an evaluation of their attitude tested

by 10 statements (rated on a scale). These statements focus on the perception of spelling errors in general writing versus spelling errors in letters of application.

In the result section, we will assess whether there are any statistically significant discrepancies in the perception of spelling errors between the two groups, and we will relate these results to the relevant literature.

De Worm, Sofie (2014), *The Importance of Spelling to Recruiters. A comparison between Recruiters and a Control Group, based on Nationality and Gender; Rule-Related and Memory-Related Errors; Spelling in General and in Letters of Application*. Masterproof. Gent: Universiteit Gent.

Van der Eyk, S. and M. van Hooren (2010), *Workplace survey 2010. Ook finance manager hecht waarde aan spelling*. Accountemps.nl, <http://www.accountemps.nl/EMEA/PR-Spelling-Sep2010.doc> [online].

Data on variation and change in Kurmanji re-examined

Zaal 405

Margreet Dorleijn (University of Amsterdam)
m.dorleijn@uva.nl

Keywords: language standardization, language variation, sociolinguistic typology, polylinguaging

In Boeschoten et al. 1993, Dorleijn 1996a, 1996b, 2006, I have described variation in the split-ergative paradigm in Kurmanji, a Kurdish dialect spoken by ca. 12 million people in the South-East of Turkey, North-East of Syria, and Irak (Kurdistan). Kurmanji Kurdish is an Iranian Language not ‘genetically related’ to Turkish or Arabic.

In some varieties of Kurmanji the (archaic) split-ergative paradigm is preserved, in others it appears to change into a nominative-accusative system. A comparison of data collected in several areas of Turkish Kurdistan revealed that in some varieties the split-ergative paradigm was preserved, while in others it had completely changed into a nominative-accusative system.

The extent of contact with Turkish was taken as the main social variable in these studies. The speed of change was related to the extent of contact with Turkish. The route via which the change took place was related to structural linguistic conditions.

Dorleijn (1996a etc.) described the variation in a variationism-inspired way. Why exactly this route of change was taken was explained within a Government and Binding framework.

In this talk I want to revisit the data described in Dorleijn, 1996a and examine them from the perspective of two recent sociolinguistic approaches, viz. ‘Polylinguaging’ (Jørgensen, 2011), and ‘Sociolinguistic Typology’ (Trudgill, 2011). I will conclude that (not surprisingly) different viewpoints lead to different interpretations. Also, I will discuss the extent to which the interpretation of linguistic variation data within these recent sociolinguistic frameworks is useful when making language policy in a linguistically diverse area where standardization is a prominent agenda item, as is the case in Kurdistan.

Boeschoten, Hendrik, Margreet Dorleijn and Michiel Leezenberg. 1993. Turkish, Kurdish and other languages from Turkey. In Guus Extra & Ludo Verhoeven (eds.), *Community Languages in the Netherlands*. Amsterdam, etc.: Swets & Zeitlinger (*European studies on Multilingualism* vol. 3, pp. 109-142).

Dorleijn, Margreet. 1996a. *The decay of ergativity in Kurmanji-Kurdish: language internal or contact induced?* Phd thesis. *Studies in Multilingualism* vol. 3. Tilburg: Tilburg University Press

1996b. Loss of ergativity in the Kurmanji dialect of Kurdish spoken in Turkey. In *Near Eastern Languages and Literatures*, Vol. 2 Nr. 2.

2006. Kurdish-Turkish language contact in: H. Boeschoten en L. Johanson (eds.): *Turkic Languages in Contact; Turcologica 61*, pp. 74-94.
- Jørgensen, J. N, M.S.Karrebaek, L.M. Madsen and J.S. Møller. 2011. Polylinguaging in Superdiversity. *Diversities* vol. 13, no. 2, pp. , UNESCO
- Trudgill, Peter. 2011. *Sociolinguistic Typology*. Oxford: Oxford University Press.

**Factors affecting the recreation of a story from a text:
A cross-cultural experiment**

Zaal 404

Abderrahman El Aissati & Mia Stokmans (*Department of Culture Studies, Tilburg University*)
A.elAissati@uvt.nl; M.J.W.Stokmans@uvt.nl

Keywords: literacy, reading process, reading motivation, content schema, cultural schema

In this research, we regard a text as a written expression about an extraordinary experience in which the socio-economic, cultural and historical background of an author affects the way this experience is translated into a text that tells the story. From this perspective, the task of a reader is to recreate the story embedded in a written text. A central question that pops up is to what extent a (mis)match between the background of a story and a reader affects the recreation process. This question can be framed within information processing theories that indicate that a recreation process is affected by motivation and ability to read this text. Furthermore, a mismatch affects the ability (conceptualized within schema theory) to recreate a story negatively.

In order to investigate this thesis, we conducted a cross-cultural study (Netherlands, Russia, Morocco) in which each student read one of three short real texts (random assignment) concerning a World War II story situated in the following geographic areas: The Netherlands, Russia and Morocco. Afterwards they filled in a reading comprehension test and a questionnaire about reading motivation, and ability to recreate the story.

The results indicate that reading motivation affects reading comprehension positively. Reading ability (formal schema and content schema) affects comprehension in a complex way: some aspects affect basic levels of comprehension while others affect advanced levels of comprehension. Furthermore, the results reveal a consistent interaction effect between text and geographic area of a respondent. However, no evidence is found for the hypothesis that a match between background of a story and a reader results in higher comprehension scores.

**Towards a new identity: Raising the metacognitive awareness of medical students
learning a second language**

Zaal 406

Christine Fourie (*Universiteit Antwerpen*)
christine@sekelmaan.com

Keywords: metacognition, medical communication, blended learning, identity

Metacognition will improve achievement independent of intellectual ability (Veenman et al., 2006) and it is suggested in the literature that learners' educational outcomes will improve by raising their metacognitive awareness. The focus of this research will be on how to increase first year students' metacognitive awareness about themselves as second language learners

(Schraw, 1998, Tarricone, 2011, Veenman et al., 2006) in order for each of them to work towards a new (pre-professional) identity.

Two groups (N=30, N=35) of first year South African medical students took part in an intensive medical communication course (2013, 2014). Students were not only new to tertiary education, but also had to deal with language and cultural barriers. For the course, a blended learning approach (Graham 2006) was selected, comprising the *Medics on the Move* (MoM 2012) online program, which was also the basis for in-class teaching and learning. A Facebook group supported the 2014-intake of students.

The research question to be answered was: Which features of metacognitive awareness do language learners demonstrate and report? Which of them should best be supported?

From a set of quantitative and qualitative data (tests, questionnaires and interviews) collected over the two years of the pilot, specific data relevant to the research question have been selected which include pre- and post-course questionnaires (containing Likert scale type and open questions), as well as recorded and transcribed post course focus group discussions and written posts from the 2014-Facebook group.

Data were submitted to Survey Monkey Gold (www.surveymonkey.net) and analysed according to the principles of grounded theory that distinguishes between three phases of coding (Dörnyei, 2007, 260): (1) through the process of several readings the text was first broken into chunks (open coding), and tagged to classify comments according to predetermined metacognitive categories; (2) then more abstract connections were made to resemble concepts and subcategories (theoretical coding) and (3) finally, core metacognitive categories were identified as focal point of the study (selective coding) resulting into a framework for metacognitive awareness raising.

Based on a literature review and the data analysis, a discussion of how to support metacognition in a blended learning environment will be concluding this study.

Graham, R.G. (2006). Blended learning systems – definition, current trends, and future directions. In C.J. Bonk & R.G. Graham (Eds.), *The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs* (pp. 3-21). San Francisco: Pfeiffer.

Dörnyei, Z. (2007). Research methods in applied linguistics: Quantitative, qualitative and mixed methodologies. Oxford: Oxford University Press.

Medics on the Move. 2012. [Online] Available: <http://www.medicsonmove.eu/> [15 April 2014].

Schraw, G. (1998) Promoting general metacognitive awareness. *Instructional Science* 26: 113-125.

Tarricone, P. (2011) *The Taxonomy of Metacognition*. Hove: Psychology Press.

Veenman, M.V.J., Van Hout-Wouters, B.H.A.M. & Afilerbach, P. (2006). Metacognition and Learning: conceptual and methodological considerations. *Metacognition and Learning*, 1, 3-14, doi: 10.1007/s11409-006-6893-0.

Exploratief onderzoek naar de mogelijkheid van het herhalen van schrijftaken in de twee hoogste klassen van het basisonderwijs Zaal 404

Noortje Hemmen (*Rijksuniversiteit Groningen*)
noortjehemmen@hotmail.com

Keywords: schrijfvaardigheidsontwikkeling, herinneringseffecten, schrijffprestatie, schrijfonderwijs

Sinds 2010 wordt van scholen verwacht dat ze de schrijfvaardigheid van leerlingen meten aan de hand van de per wet vastgestelde referentieniveaus. Echter, in de leerlingvolgsystemen

bestaat nog geen instrument waarmee de schrijfontwikkeling van leerlingen gemakkelijk gevolgd en vastgelegd kan worden (De Glopper & Prenger, 2013) en het beoordelen van schrijfvaardigheid wordt door docenten dan ook als zeer lastig ervaren. Het doel van deze studie is om een eerste stap te zetten in de ontwikkeling van een methode waarmee docenten in het basisonderwijs gemakkelijk de schrijfontwikkeling van hun leerlingen door de leerjaren heen kunnen meten en volgen. Centraal stond de vraag of het mogelijk is om schrijftaken te herhalen in groep 6, 7 en 8, of dat herhaling van schrijftaken zogenoemde herinneringseffecten opwekt en een negatief effect heeft op schrijfmotivatie, tekstkwaliteit en -inhoud. In totaal hebben 336 leerlingen deelgenomen aan dit onderzoek, waarvan 202 leerlingen in het schooljaar 2012/2013 drie schrijftaken hadden gemaakt voor het project Schrijfmeters maken. Twee van deze schrijftaken zijn aan het einde van schooljaar 2013/2014 herhaald in deze groep en tevens afgenomen bij een controlegroep van 134 leerlingen. Daarnaast hebben alle leerlingen enquêtes ingevuld met daarin vragen over schrijfmotivatie, herkenning en herinnering van de schrijftaak en gelijkheid in aanpak en inhoud. Uit eerste analyses is gebleken dat de herhaalde afname geen negatief effect heeft op schrijfmotivatie en dat herinnering en herkenning van de schrijftaken vrij laag is.

Aging and bilingual processing: Age-related differences in nonverbal cognitive performance between monolinguals and early and late bilinguals

Zaal 403

Nienke Houtzager (*Rijksuniversiteit Groningen, afdeling Toegepaste Taalwetenschap*),
Simone Sprenger, Wander Lowie & Kees de Bot
houtzager_nienke@gmail.com

Keywords: bilingualism, aging, taskswitching, executive control

The question whether bilingualism can affect non-verbal cognitive functioning has not conclusively been answered yet. Some studies found a bilingual advantage in tasks tapping into executive control, while other studies did not report such findings. Apparently, the bilingual advantage is task-induced, reflecting an interaction between different aspects of executive control associated with bilingual language processing: Working Memory, inhibition and set-shifting.

This study investigates whether bilingualism leads to enhancement of executive control and whether it modulates an age-related decline in these functions, using a task-switching test and a Working Memory test. Secondly, we examine whether cognitive effects of bilingualism extend to later proficiency in a second language (L2), too. We therefore compared the performance of middle-aged and elderly monolingual and bilingual speakers of German, Dutch and Frisian. Bilinguals acquired their L2 before age 6 or after age 20; thus we could distinguish between early and late bilinguals. Bilinguals were fluent in the same, closely-related language pairs. We also looked at effects of language balance, duration of bilingualism and L2 proficiency on executive functions.

Our bilingual groups incurred significantly lower switching costs than monolinguals, and bilinguals were less affected by an age-related increase in switching costs than monolinguals. This suggests that bilingualism enhances mental flexibility and the resistance to proactive interference, and that this advantage extends to L2 proficiency acquired at a later age, too. All groups incurred considerable mixing costs and this effect increased with age, but there were no significant differences between language-groups in the size of the mixing costs.

Werken met vragen: herformuleringen van polaire vragen in arts/patiëntgesprekken

Zaal 404

Mike Huiskes (RUG)
m.huiskes@rug.nl

Keywords: arts/patientgesprekken, polaire vragen, repair, conversatie-analyse

Arts/patiëntgesprekken bevatten veel vragen. Het gaat dan meestal om polaire vragen (vragen die als antwoord een ja of nee relevant maken). Het sturende karakter van polaire vragen is in de literatuur uitvoerig beschreven (zie bijvoorbeeld Hayano, 2012): vragen bepalen als eerste paardeel niet alleen de vervolgactie (een antwoord), de vorm van de vraag projecteert ook een bepaald type antwoord (een ja of een nee – type conformity) en de formulering van de vraag geeft daarnaast aan welk van de twee opties geprefereerd is (ja of nee). Sprekers (en ook artsen) lijken zich van dit sturende karakter bewust en passen polaire vragen vaak tijdens hun productie aan om ze in situ te optimaliseren (Raymond and Heritage, 2013). Voor arts/patiëntgesprekken is dit sturende karakter van vragen in verband gebracht met beperkte patiëntparticipatie.

Aan de hand van een corpus bestaande uit arts/patiëntgesprekken (gevoerd binnen de afdeling orthopedie van het UMCG) geven we een typologie van de soorten herstel van polaire vragen en tonen we aan dat dit herstel gemotiveerd kan worden vanuit de interactionele functie van de vragen en de specifieke antwoorden die deze vragen relevant maken.

Kaoru Hayano (2012). Question design in conversation. In: Jack Sidnell & Tanya Stivers (eds.) *The Handbook of Conversation Analysis*. Blackwell, p.395-414.

Raymond, G. and J. Heritage (2013) One Question After Another: Same-Turn-Repair In The Formation Of Yes/No Type Initiating Actions, in Makoto Hyashi, Geoffrey Raymond and Jack Sidnell (eds.) *Conversational Repair and Human Understanding*. CUP, p. 213 -272.

Concreetheid onder de loep

Zaal 404

Wilbert Spooren, Lettica Hustinx, Jochem Aben & Emma Turkenburg (*Centre for Language Studies, Radboud Universiteit Nijmegen*)
w.spooren@let.ru.nl; L.Hustinx@let.ru.nl; Jochem.aben@student.ru.nl;
emma.turkenburg@student.ru.nl

Keywords: concreetheid, voorstelbaarheid, begrijpelijkheid, woordenlijst

Concreetheid wordt vaak genoemd als een belangrijk instrument om de begrijpelijkheid en aantrekkelijkheid van teksten te verbeteren. Onderzoek naar de concreetheid van woorden geeft doorgaans een theoretisch weinig bevredigende verklaring voor dit effect. Dat beïnvloedt de interne validiteit van experimenteel onderzoek naar concretheideffecten op tekstbegrijpelijkheid negatief. In een grootschalig surveyonderzoek zijn concretheidscores voor 2011 woorden verzameld, samen met scores voor specificiteit, begrijpelijkheid, zintuiglijke waarneembaarheid en tekenbaarheid, waarbij 10 beoordelaars zijn gebruikt. De resulterende scores zijn geanalyseerd met regressiemodellen en gerelateerd aan de concretheidscores die verzameld zijn door Brysbaert et al. (2014). De resultaten laten zien dat concreetheid vooral voorspeld wordt door zintuiglijke waarneembaarheid, en dat de voorspellende waarden van de regressiemodellen afhangen van de woordklasse (nomina,

adjectieven, verba). Onze bevindingen kunnen bijdragen aan een beter ontwerp van toekomstig experimenteel materiaal.

Voorzetsels die beknopte bijzinnen inleiden in het Italiaans T2: een experiment over metalinguïstisch bewustzijn bij Nederlandstalige leerders

Zaal 404

Giuliano Izzo (*Universiteit Gent*) & Irene Cenni
giuliano.izzo@ugent.be

Keywords: Italiaans T2, metalinguïstisch bewustzijn, voorzetsels, interferentie

Uit de analyse van geschreven en mondelinge producties van Nederlandstalige (Vlaamse) studenten Italiaans blijkt dat de keuze van het voorzetsel bij beknopte bijzinnen bijzonder moeilijk is (zie ook Bagna 2004). In deze studie focussen wij op drie soorten beknopte bijzinnen: 1) die onderwerp zijn, 2) die een doel uitdrukken en 3) die toevoeging zijn binnen een adjectivische constituent. De hypothese is dat het verbindende voegwoord om in het Nederlands vaak interfereert met het Italiaans en foutieve analogieën opwekt. In het experiment werden de studenten in twee groepen verdeeld. Eerst werd een pre-test gedaan om de kennis van de studenten te bepalen, daarna werd een didactische activiteit uitgevoerd die was gebaseerd op een tekst waarin de drie bovengenoemde constructies aan bod kwamen. Een uur na de didactische activiteit werd een nieuwe test gedaan en een week later nog een derde. Om na te gaan in welke mate metalinguïstisch bewustzijn (zie Jessner 1999) een invloed kan hebben op de competentie van de studenten, werd er met de studiegroep contrastief gewerkt en werden redeneringen opgebouwd op basis van vertalingen (functies van om, syntactische verschillen tussen de drie constructies in beide talen) en voorbeelden uit de tekst, terwijl de controlegroep alleen maar met woordenschat werkte. Uit de resultaten blijkt echter dat beide groepen geen verbetering tonen. Verder onderzoek is nodig om te bepalen of de kennis van de studenten over taalstructuren in hun eigen taal overschat wordt ofwel of studenten die moeilijk in verband kunnen brengen met het Italiaans.

Bagna, C. 2004. *La competenza quasi-bilingue / quasi-nativa. Le preposizioni in italiano L2*. Milano: FrancoAngeli

Jessner, U. 1999. "Metalinguistic awareness in multilinguals: cognitive aspects of third language learning" in *Language awareness*, Vol. 8, No. 3&4, pp. 201-209

Positieve evaluatie van gedrag in dialectische gedragstherapie

Zaal 404

Margot Jager, Andrea F. de Winter, Janneke Metselaar, Erik J. Knorth & Sijmen A. Reijneveld. Mike Huiskes (*RUG*)
m.huiskes@rug.nl

Keywords: therapiegesprekken, evaluaties, conversatie-analyse

Positieve evaluatie van gedrag in dialectische gedragstherapie Dialectische gedragstherapie (DGT) is een veelbelovende interventie voor adolescenten met emotie-regulatie problematiek en (symptomen van) een borderline persoonlijkheidsstoornis, maar er is er nog weinig bekend over de wijze waarop DGT vorm krijgt in daadwerkelijke gesprekken. In deze bijdrage kijken

we naar een terugkerend onderdeel van de wekelijkse DGT-therapiesessies: het bespreken van het gedrag van de cliënt aan de hand van een ingevulde dagboekkaart. Hierbij speelt de evaluatie van positief gedrag een belangrijke rol: handboeken voor therapeuten binnen DGT geven aan dat deze evaluatie het meest effectief is als deze direct volgt op het gerapporteerde gedrag. De handboeken geven echter geen handreikingen over hoe deze evaluaties interactioneel kunnen worden gerealiseerd. Op basis van een conversatie-analytische studie van drie individuele therapiesessies tonen we aan dat deze positieve evaluaties in de praktijk op een systematische interactionele wijze vormgeven. Positieve evaluaties worden direct aangrenzend aan het gerapporteerde gedrag gerealiseerd in een vaste structuur bestaande uit een compliment en een evaluatie. Uit de analyse blijkt dat zowel de therapeut als de cliënt zich oriënteren op deze interactionele structuur bij de organisatie van het gesprek. Deze structuur kan gezien worden als professionele kennis die binnen de dagelijkse praktijk van de DGT-sessies is ontwikkeld. Door deze dagelijkse praktijk te analyseren en te expliciteren verkrijgen we niet alleen meer inzicht in deze praktijk, maar zijn we ook in staat om vanuit de conversatie-analyse adviezen te geven om deze praktijk te verbeteren.

Code-switching in Dutch-English bilinguals: a behavioral ecological account Zaal 403

Merel Keijzer (*Rijksuniversiteit Groningen*)
m.c.j.keijzer@rug.nl

Keywords: bilingualism, code-switching, behavioral ecology

Code-switching from one language to the next is seen as a hallmark of bilingualism (Meuter & Allport, 1999). Sociolinguistic approaches to code-switching have stressed the social significance of the phenomenon: bilinguals often use code-switching for identification purposes, showing their belonging to a social group (cf. Auer, 1998). Psycholinguistic accounts, on the other hand, have mainly focused on the switching costs involved, in the sense that it takes the brain time to adjust from one language system to the next (cf. Grosjean, 1995). In recent years, the behavioral ecology of the bilingual has become prominent in theorizing about code-switching (cf. Green, 2011): bilinguals greatly differ in the extent to and contexts in which they code-switch and this in turn affects the processing costs they show. This new approach thus allows for a unification between previously distinct sociolinguistic and psycholinguistic perspectives on code-switching. In this paper, we explore the dynamic between code-switching contexts and switching costs, by presenting spontaneous code-switching data (collected as part of a semi-structured interview) from sequential Dutch-English bilinguals (L1 Dutch speakers now living in Australia). The quantity and quality of the code-switches found in this population are related to their self-reported language use patterns, linguistic measures (such as productive and receptive vocabulary tests) and cognitive control tasks, tapping mainly inhibition (such as a Stroop Test).

Exploring the relationship between receptive and productive vocabulary sizes among Azerbaijani English majors

Zaal 403

Hajiyeva Konul (*University of Antwerp*)
konul.hajiyeva@student.uantwerpen.be

Keywords: receptive vocabulary, productive vocabulary, vocabulary size, English majors

This study examines the relationship between two types of vocabulary knowledge - receptive and productive- among higher education Azerbaijani English majors. The study aims at answering the following research questions: (i) to what extent do receptive and productive vocabulary sizes of English majors grow after a year of instruction, (ii) what is the ratio between receptive and productive knowledge growth, (iii) do English majors achieve the expected threshold vocabulary size of 4,000-5,000 word families (cf. Laufer and Ravenhorst-Kalovski, 2010) after a year of instruction that could enable them to follow lectures in English? In order to gauge students' receptive and productive vocabulary knowledge, participants in this study- English majors (159 first-year students) - were administered two vocabulary tests, viz the Vocabulary Levels Test (Schmitt, Schmitt & Clapham, 2001) and the Productive Vocabulary Levels Test (Laufer & Nation, 1999) at the beginning and at the end of their first year at the university. The results of the tests done at the beginning of the year show that, first-year students' overall receptive vocabulary size of 2,091 and productive vocabulary size of 866 (Hajiyeva, in preparation) word families does not reach the minimum threshold. It is assumed that there is likely to be a vocabulary growth after a year of instruction, however still not enough to meet the minimum standards. The results are also expected to raise several questions about the relationship between the vocabulary knowledge that these students already have and are exposed to in their studies in higher education.

“Maar hoe vaak komt dit voor?” Een analyse van ‘probleemreducerende’ strategieën van coaches in e-mailondersteuning

Zaal 404

Joyce Lamerichs & Wyke Stommel
j.m.w.j.lamerichs@vu.nl

Keywords: online counseling - e-mail - conversatieanalyse - troubles telling

In deze presentatie laten wij een analyse zien van e-mails van cliënten over hun psychische problemen en antwoorden daarop van coaches (MA-studenten/ afgestudeerde psychologen). De cliënten nemen deel aan deze “e-mailondersteuning” in het kader van een onderzoek naar het verminderen van depressieve klachten en angstklachten via een online preventie-programma. Onze data bestaan uit 22 e-mailinteracties die elk 11 e-mails bevatten, 6 van de coach en 5 van de cliënt.

De cliënt wordt bij aanvang van het e-mailtraject uitgenodigd om de coach te vertellen over de zaken die hem of haar bezighouden. In antwoord daarop zetten ze hun probleem uiteen. In onze analyse laten we zien hoe de coach, naar aanleiding van de probleemver telling een aantal vragen voorlegt aan de cliënt. We tonen aan hoe de coach door het type vragen en de aard van de probleemsamenvatting die aan de vragen vooraf gaat, het probleem van de cliënt lijkt te reduceren. We demonstreren vervolgens hoe de cliënt in een groot aantal gevallen

interactioneel met de coach meebeweegt in het ‘herformuleren’ van het (nu minder grote) probleem. De cliënt toont zich zo in staat om zijn probleem realistisch te beschouwen en etaleert tegelijkertijd zelfinzicht in de eigen depressieve gevoelens en/of angsten.

We bespreken in onze discussie de consequenties van deze interactionele strategieën van de coach als onderdeel van e-mailondersteuning en brengen ze in verband met eerder onderzoek naar troubles tellings.

The introduction of bilingual education at primary school level in Suriname

Zaal 403

Emmanuelle Le Pichon (*Utrecht University*) & Ellen-Rose Kambel
e.m.m.lepichon@uu.nl

Keywords: bilingual education, dual language learners

The purpose of this study was to examine whether the language of assessment influences performance scores of young dual language learners in mathematics and reading tests in order to determine the role of dual language support at primary school level in Suriname.

Our hypothesis was that children would perform better when tested in one of their home languages compared to the same test administered in the school language.

Children in Grade 1 and 2 (n=100) were administered a series of mathematics and reading subtests in both Samaka (home language) and Dutch (school language). To account for possible differences in performance based on the children’s grade level, we included grade level as a covariate in our analysis.

For most of the mathematics subtests, children scored significantly higher when taking the subtest in Dutch as compared to their performance when taking the subtest in Samaka. However, in tests where children were confronted to orally presented questions, they performed better in Samaka than in Dutch.

Our findings suggest 1. that the language used in the test significantly influences the performance on the test. 2. that a rapid shift from Samaka to Dutch “dominance” may be under way after only a year in primary school (consistent with findings reported by Sheng, Lu and Kan 2011).

Given the current high academic dropout rate in Suriname, in particular in the rural areas, these results are decidedly relevant. In this presentation, we will discuss the potential didactic implications of these results for primary education in Suriname.

10 years of DST for SLD in the Netherlands: Merits and challenges

Zaal 405

Wander Lowie (*Rijksuniversiteit Groningen*)
w.m.lowie@rug.nl

Keywords: DST, Theory, Methodology, Second language development

In the past 10 years many studies were carried out in the Netherlands that have used a dynamic systems theory perspective to second language development. This holistic approach has emphasized the variable and individualistic nature of language development and claims that language is one of many embedded human subsystems that are dynamically coupled, and that

language development must therefore be seen as emergent and nonlinear process. The approach has brought new insights in the developmental process of individual learners, and has demonstrated that individual variability can be regarded as an important driving force of development. The DST approach has also given us new tools for the nonlinear analysis of longitudinal data. But the approach has also met with some criticism, and questions have been raised about its validity as a theory and the usefulness of focusing on variability of individual development without making generalizations to larger populations. As an all-encompassing theory it may be compatible to describe development, but has been claimed to be unable to explain development in a viable way. In this presentation the merits of a DST approach will be weighed against the theoretical and methodological challenges it is faced with.

Eye movements during L2 text chat interaction

Zaal 406

Marije Michel (*Lancaster University*), Bryan Smith (*Arizona State University, USA*)
m.michel@lancaster.ac.uk

Keywords: CMC, L2 interaction, eye tracking, cognitive processing

This paper investigates eye movements of peers who interact via written synchronous computer mediated communication (SCMC or text chat) in their second language (L2). We specifically explore what L2 users notice and attend to in the linguistic input from their L2 interlocutor given the specific medial context of SCMC.

During six weeks 14 advanced L2 users of English (all MA students of TESOL/TEFL) interacted in dyads using written SCMC. Their weekly task was to discuss with each other an academic paper based on a bullet pointed summary. After a twenty-minute chat interaction they individually wrote the introduction (first two sessions), middle part (third/fourth session) or ending (final two sessions) of an abstract for the study they had discussed about.

A subset of the participants (N=6) performed the tasks in a lab so that their task performances could be screen-recorded and their eye movements could be captured using eye tracking methodology.

The analysis triangulates information taken from the chat logs of all participants and screen-recordings and eye measures for the lab participants, in order to explore how L2 users draw on the input that is generated by their partner during the computer mediated peer interaction. Results will be discussed within recent frameworks of noticing and uptake in interactive CMC contexts (Smith 2005, 2012). Finally, this study aims to reveal how useful eye tracking methodology is in adding to our understanding of learner-learner written SCMC interaction (Smith 2008).

The postfield in Cité Duits: Syntactic variation in in-group speech

Zaal 405

Nantke Pecht (Albert Ludwigs Universität, Freiburg)
nantkepecht@gmx.de

Keywords: syntactic variation, postfiel, mixed language practices, in-group speech, local identity

In the coal miners' district of Tuinwijk, Belgian Limburg, a hybrid German-Dutch-Limburgian way of speaking among the children of the immigrant coal miners, labeled *Cité Duits*, developed in the 1930s. This way of speaking has been maintained until the present, but has hardly been investigated (cf. Auer & Cornips 2014). By analyzing audio data consisting of spontaneous-like occurring interactions (approx. 240 minutes), this paper explores the social conditions leading to this way of speaking and selected syntactic patterns that are characteristic of this in-group speech. The focus of the paper is on the use of the 'postfield', i.e. the positioning of verb-free elements after the closure of the potential right verbal bracket. The paper shows that *Cité Duits* has developed particular syntactic constructions that occur neither in spoken German nor Dutch. The findings suggest that the social context played a crucial role for the development and maintenance of these structures.

"Ik vind het gewoon zo dom klinken." Hoe tolerant zijn aankomende docenten ten opzichte van collega's en leerlingen die spreken met een accent?

Abdijzaal

Petra Poelmans (*FLOT*), J. Swanenberg & A. Kerkhoff
p.poelmans@fontys.nl

Keywords: attitude, accenten, onderwijs

Aankomende docenten (studenten van de tweedegraadslerenopleiding) blijken een duidelijke mening te hebben over het spreken met een accent binnen de context van het onderwijs. Ze laten hierbij niet alleen voor- dan wel afkeuren zien ten aanzien van bepaalde accenten, ook over de kwaliteiten van de sprekers van deze accenten (docenten en leerlingen) hebben deze aankomende studenten duidelijke opvattingen (Poelmans, Swanenberg en Kerkhoff 2014).

Het onderzoek dat we presenteren gaat een stap verder. Werken met focusgroepen waarin studenten van diverse opleidingen binnen de lerarenopleiding vertegenwoordigd waren (o.a. Nederlands, Economie, Wiskunde, Engels) hielp ons op tafel te krijgen wat achterliggende gedachten zijn bij hun attitudes ten opzichte van accenten. Deze gedachten werden niet enkel uitgelokt aan de hand van de resultaten van de eerder gebruikte schriftelijke vragenlijst maar ook door spraakfragmenten die men te horen kreeg.

Tijdens de presentatie gaan we in op de gevonden resultaten. We proberen ook een antwoord te geven op vragen als: Is er sprake van een 'accentplafond' (Jaspers 2012, 385), Zijn (aankomende) docenten toleranter geworden dan 35 jaar geleden (Weltens e.a., 1981 in Jaspers, 2012) en Wat betekenen deze resultaten voor de lerarenopleiding?

Jürgen Jaspers (2012) *Het algemeen Nederlands: uw sociale zekerheid?* In K. Absilis, J. Jaspers, S. van Hoof (red.) De Manke Usurpator. Academia Press: Gent.

Poelmans, P., Swanenberg, J. & Kerkhoff, A. (2014) *Een onderzoek naar de attitudes van aankomende leraren ten opzichte van accenten in de klas. Presentatie Anéla studiedag Taal en Onderwijs*, 31 oktober 2014, Utrecht.

Verb-particle constructions in learners' written and spoken productions: A usage-based study Zaal 405

Emilie Riguel (*Paris 3 - La Sorbonne Nouvelle*)
emilieriguel@live.fr

Keywords: phrasal verbs, second language acquisition, corpus linguistics, teaching

Considered as the “scourge of the learner” (Sinclair, 1996), phrasal verbs are significantly challenging and puzzling for non-English speakers in the current language experience, especially in terms of idiomaticity and polysemy (Coady, 1997). A quantitative and a qualitative corpus study have been carried out in order to compare the use of verb-particle constructions in native and non-native students' written and spoken productions. The results have been then reordered according to learners' language families (Germanic, Slavic, Finno-Ugric, Romance) in order to better account for the influence of the mother tongue on the acquisition of a second language, and especially given the fact that phrasal verbs are specific to Germanic languages. In particular, phrasal verb errors and misinterpretations (style deficiency, semantic errors, lack of collocational awareness, non-existing phrasal verbs, syntactic errors) in non-English speaking learners' written and oral productions have been extracted and identified from the International Corpus of Learner English (Granger et al., 2002) and the Louvain International Database of Spoken English Interlanguage (Gilquin et al., 2010). Their analysis confirms that the transfer from one language to another depends on the constraints induced by the source language (L1) on the target language (L2) and the inherent complexity of the target language. I will also show that other existing factors play a major role in the acquisition and production of phrasal verbs by learners: the period of immersion in English-speaking countries, the level of language proficiency, the semantic value of phrasal verbs, etc.

Socio-pragmatic appropriateness in the written production of proficient Dutch L2 learners with L1 German Zaal 404

Patrick Schetters (*Universiteit van Amsterdam / Universität Zürich*)
p.l.w.schettters@uva.nl

Keywords: Dutch as a second language, accuracy, socio-pragmatic appropriateness, written proficiency

L1 German learners are often perceived to acquire Dutch as a second language at a relatively fast pace. Especially their oral production seems both fluent and accurate after a few years of tuition. Janssens (1995), however, already remarked in his small-scale study on typical errors in the Dutch writing of German-speaking learners that there was a discrepancy between the excellent oral command of his graduate students and the relatively high number of errors in their essay writing: in addition to spelling, lexical and morpho-syntactic mistakes, also more subtle and less obvious instances of inaccurate language performance could be detected, for

instance deviations from rhetoric conventions or register variation. The present study focuses on different aspects of accuracy in the written production of proficient learners of Dutch as a second language with L1 German. Questions that will be tackled during the presentation are:

- How can socio-pragmatic appropriateness be defined and separated from other categories of accuracy?
- Is there a quantitative and qualitative difference in the written texts at levels B2 and C1 with regard to socio-pragmatic appropriateness?

Results will be drawn from corpus analysis consisting of written texts from the CNaVT (Certificaat Nederlands als Vreemde Taal) produced by learners at levels B2 and C1.

Janssens, G. 1995. "Typische fouten in het geschreven Nederlands van Duitstaligen. Een verkennende analyse met suggesties voor remediërende leermiddelen." In: Janssens, G. et al. (eds.). *Leermiddelen voor het Nederlands als vreemde taal*. Handelingen van het internationale colloquium aan de Universiteit de Liège op 22 en 23 maart 1995: 91-106.

Epistemics and the functions of declarative questions in Dutch talk-in-interaction

Zaal 406

Lucas Seuren, Mike Huiskes & Tom Koole (*Centre for Language and Cognition Groningen; School of human and community development, University of the Witwatersrand, South Africa*)
l.m.seuren@rug.nl; m.huiskes@rug.nl; tom.koole@rug.nl

Keywords: conversation analysis, declarative questions, epistemics, action formation

The role of grammar in talk-in-interaction has recently become a focal point of conversation analytic research. Yet how different clause types, such as declaratives and interrogatives, contribute to action formation is still rather vague. We approach this issue by looking at three questioning actions that are designed with a declarative prefaced by a specific lexical item: *want*, *dus*, and *oh*. We will demonstrate that each action presupposes that the speaker has a high degree of certainty: *want* is used to account, *dus* to infer, and *oh* conveys a change-of-state, typically from not knowing (K –) to knowing (K +). Based on these findings, we will argue that declarative questions are used when a speaker claims a particular epistemic stance, and in turn that epistemic stance constrains the actions that a clause type can be used for.

The difficulty of learning inflectional morphology in a second language: a cognitive perspective

Zaal 403

Hannelore Simoens & Alex Housen (*Vrije Universiteit Brussel*)
Hannelore.Simoens@vub.ac.be

Keywords: L2 difficulty, morphology, salience, processing

Evidence shows that inflectional morphology is difficult to acquire, particularly in the first stages of SLA (Clahsen & Felser, 2006; Marsden et al., 2013) but there is far less agreement on what this difficulty entails (DeKeyser, 2005; Ellis, 2006). We define L2 difficulty in terms of the mental resources L2 learners have to allocate and the cognitive mechanisms they have to employ in processing the features (Bulté & Housen, 2012). A key determinant of difficulty is the salience of the target feature, which itself is a function of perceptual (visual

distinctiveness), structural (linguistic complexity), psycholinguistic (opaqueness) and experiential (input frequency, L1/L2 contrast) factors (cf. DeKeyser, 2005; Ellis, 2006; Goldschneider & DeKeyser, 2001; VanPatten, 2007). We operationalise salience/difficulty through online measures based on learners' eye movements (Schotter & Rayner, 2013).

Eight artificial inflectional morphemes of varying degrees of salience/difficulty were combined with familiar existing English stems in an incidental reading task presented to 25 L2 learners (adult L1 speakers of Dutch) whose eye fixation durations and pupil dilations were recorded. Learners' aptitude and working memory were tested to assess the influence of cognitive learner variables on L2 difficulty. The learners furthermore took four posttests that evaluated both implicit and explicit, and declarative and productive knowledge of the L2 target structures. Finally, stimulated recall reports were used to assess the learners' awareness of the target L2 structures.

Results showed that the beginning L2 learners were sensitive to both form and meaning of the target suffixes after brief exposure but that this sensitivity was strongly mediated by the salience of the L2 morpheme. The findings thus lend support to our composite notion of salience as a crucial determinant of L2 difficulty while at the same time revealing an intricate interplay between the various difficulty-as-salience components. The findings furthermore indicate that eye fixation durations and pupil dilations can adequately predict the ease/difficulty with which an L2 form is processed and subsequently learned.

Leerganganalyse met aandacht voor intratalige variatie Welke "T" in NVT-onderwijs?

Zaal 405

Tom F.H. Smits & Hanne Kloots (*Universiteit Antwerpen-Departement Taalkunde, Departement Opleidings- en Onderwijswetenschappen; Universiteit Antwerpen-Departement Taalkunde, Departement Vertalers en Tolken*)

tom.smits@uantwerpen.be; hanne.kloots@uantwerpen.be

Keywords: pluricentriciteit, nationale variatie, vreemdetalenonderwijs, checklist, ERK

Bij docenten Nederlands als vreemde taal zorgen de verschillen tussen het Belgisch- en het Nederlands-Nederlands wel eens voor hoofdbrekens. Welk Nederlands moet als norm worden gebruikt in het vreemdetalenonderwijs? Om docenten of materiaalontwikkelaars meer bewust te maken van deze problematiek, ontwikkelden we een checklist. De vragen werden geordend in vier rubrieken: (1) kenmerken die te maken hebben met nationale variatie in het taalgebruik, (2) kenmerken die te maken hebben met het bereik van nationale media, (3) algemene informatie over de taalsituatie ('Landeskunde') en (4) achtergrondinformatie over de auteurs en de uitgeverij. Bij wijze van proef pasten we de checklist toe op de methode *Vanzelfsprekend* (Devos et al., 2009a/b). We situeren de checklist ook in het ruimere taalkundige en onderwijskundige kader rond intratalige - en met name nationale - variatie.

Standard language vs. speech community: Language variation in spoken Frisian

Zaal 405

Nika Stefan (*Fryske Akademy*), Edwin Klinkenberg, Arjen Versloot
 nstefan@fryske-akademy.nl

Keywords: Frisian, language contact, dialectal variation, interference

West-Frisian, the second official language spoken in the bilingual Dutch province of Fryslân, is well described in multiple sources, such as grammars and dictionaries. However, this concerns the so-called Frisian Standard Language, which is almost exclusively used in writing. The spoken language is quite different and often referred to as ‘interference Frisian’, due to the numerous interferences from Dutch. Moreover, it consists of various dialects which are widely used in current speech: a constellation that is also found in e.g. Norway and German-speaking Switzerland. The actual linguistic situation in Fryslân is not well known, even when quite some information about the traditional dialectal variation is available.

The 4th Frisian sociological survey introduces, for the first time, a linguistic component: a large-scale online language test with a focus on speakers’ personal language use. The goal of this research is to examine in which ways spoken Frisian varies from the Frisian standard and how these differences are related to various socio-linguistic parameters, such as long-term, intensive language contact with Dutch.

The following elements of the Frisian language have been examined:

- 1) Vocabulary (genuine Frisian words and Dutch interferences),
- 2) Grammar (genuine Frisian constructions and Dutch interferences),
- 3) Dialectal variation.

The first results show a resemblance between Dutch and spoken Frisian, but also reveal other intriguing features of the latter and suggest a discrepancy between language knowledge and use. Additionally, the outcomes shed more light on the language preference and acceptability strategies of a bilingual speaker in general.

Het effect van VVE-werkwijze ‘De Taallijn’ op de taalontwikkeling van peuters en kleuters

Zaal 403

Helen Strating (*Radboud Universiteit/Expertisecentrum Nederlands*) & L. van Druten
 h.strating@expertisecentrumnederlands.nl

Keywords: woordenschat, VVE, educatieve context, effectonderzoek

In het kader van het OnderwijsBewijsprogramma is van 2009 tot en met 2014 longitudinaal onderzoek verricht naar effecten van de inzet van ‘de Taallijn’ op de taalontwikkeling van jonge kinderen in een VVE-context. In de presentatie gebruiken we deze onderzoeksdata van peuters en kleuters in NT1- en NT2-context om taalontwikkeling, met een nadruk op woordenschatontwikkeling, te bespreken. Om te beginnen zijn er verschillende kind factoren (zoals leeftijd en geslacht) die de taal- en woordenschatontwikkeling in de eerste paar jaar beïnvloeden. Daarnaast is de invloed van familie factoren zoals socio-economische status (SES), migratie achtergrond en moedertaal op de woordenschat van jonge kinderen veelvuldig onderzocht en aangetoond. Een derde context die invloed heeft op de woordenschatontwikkeling is de educatieve context van de peuterspeelzaal en, op een later tijdstip, de basisschool. De

kwaliteit van die context wordt verhoogd door het gebruik van VVE-programma's. In Nederland zijn verschillende VVE-programma's ontwikkeld om de taalontwikkeling van kinderen te stimuleren door goede kwaliteit taalinput te bieden in de vorm van activiteiten en communicatie met de leerkracht en leeftijdsgenootjes. De Taallijn is ontwikkeld om de taalcomponent in deze programma's te versterken. Doel van het onderzoek is om de effectiviteit van de Taallijn werkwijze in het stimuleren van de taalontwikkeling van peuters en kleuters in kaart te brengen. De eerste onderzoeksvraag is daarom: in hoeverre voorspellen kind-, familie- en peuterspeelzaalfactoren de woordenschatontwikkeling van peuters? En een tweede vraag is in hoeverre de taalontwikkeling van peuters en kleuters met diverse taalachtergronden gestimuleerd kan worden met behulp van VVE-werkwijze De Taallijn.

Professionalising multilingualism in public authorities. A stage model regarding organisational and intercultural responsiveness to migrant groups

Zaal 406

Jan ten Thije (*Universiteit Utrecht*) & Astrid Porila
j.d.tenthije@uu.nl

Keywords: multilingualisms, communication policy, diversity

Nowadays intercultural communication and multilingualism have become a daily practice in many domains of social life in Europe and around the world. For instance, the arrival and handling of new migrant groups confront public authorities recurrently with administrative and communicative problems. These list all kinds of organisational issues including communicative measurements in case migrants speak languages that officials are not capable to understand. In actual fact, officials working in public administration for more than one decade often have a 'déjà vu' as newcomers enter the stage. However, every 'mobility trend' has its own characteristics and therefore needs special treatment. In this paper we analyse the language – and especially communication – policy regarding mobility and migration trends. The data originate from analyses in Germany, Estonia and the Netherlands. In this paper we present a stage cyclical model of how public authorities, always in interaction with political and societal forces, shape multilingual communication with members of new migrant groups. We focus on the agent–client interaction, that is characterises by interventions or mediations with a third person. The stage model reconstructs types of this third person, including the migrant lay expert, the professional interpreter, the migrant representative, and the migrant official. We conclude that the stage model can also be used to interpret the simultaneous existence of these multilingual administration constellations next to each other in what has been denoted as the super-divers (Vertovec 2007) mosaic found in European cities today.

Kirsten van den Heuij (*Maastricht University*), Elma Blom & Leonie Cornips
 kirsten.vandenheuij@maastrichtuniversity.nl

Keywords: Dialect, meertaligheid, woordenschat

Diverse verwervingsonderzoeken hebben laten zien dat meertalige kinderen een cognitief voordeel hebben vergeleken met eentalige kinderen. Meertalige kinderen presteren bijvoorbeeld beter op taken die de inzet van hun executieve functies vereisen. De executieve functies zijn nodig bij doelgericht gedrag en hebben te maken met aandacht, het onderdrukken van impulsen en het negeren van irrelevante informatie. In deze lezing rapporteren we over een deel van ons onderzoek naar cognitieve voordelen, namelijk woordenschatontwikkeling bij tweetalige kinderen, die naast het Nederlands ook een Limburgs dialect verwerven.

76 Kinderen van 5 t/m 8 jaar ($\bar{x}=7.03$, $SD=1.01$) in de voormalige Westelijke Mijnstreek in Limburg zijn op zowel woordenschatverwerving in het Nederlands als Limburgse dialect onderzocht. De onderzoeksvraag is: belemmert verwerving van een dialectwoordenschat die van het Nederlands? De Nederlandse woordenschat is vastgesteld met de *Peabody Picture Vocabulary Test-III-NL* (PPVT). Deze test meet receptieve woordkennis. De dialectwoordenschat is bij dezelfde kinderen gemeten met een nieuw ontwikkelde woordproductietaak, waarin 33 doelwoorden in woordvorm (*zjweagel* [ʃwæ:xəl/] voor *lucifer*) én woordklank (*knien* [kni:n] voor *konijn*) in het dialect volledig van het Nederlands verschillen.

De resultaten laten zien dat kinderen die hoog scoren op de dialectwoordtaak ook hoog scoren op de Nederlandse woordenschat ($r_s=.30, p<0.05$) en kinderen produceren woorden die morfologisch noch fonologisch uitsluitend tot het dialect of het Nederlands behoren.

In onze lezing analyseren we onze bevindingen op de woordenschattaken en bespreken we tevens de kwaliteit van de Limburgse woordtaak. Bovendien zullen we laten zien dat een apriori categoriaal onderscheid tussen eentaligen en tweetaligen in een Limburgse context problematisch is.

- Auer, P. (2005). Europe's sociolinguistic unity, or: A typology of European dialect /standard constellations. In: Nicole Delbecq, Johan van der Auwera and Dirk Geeraerts (eds.), *Perspectives on variation*, 7-44. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Blom, E. (2010). Effects of input on the early grammatical development of bilingual children. *International Journal of Bilingualism*, 14(4), 422-446.
- Cornips, L. (2014). Socio-syntax and variation in acquisition: Problematising monolingual and bidialectal acquisition. *Linguistic Variation*, 14(1), 1-25.
- Giesbers, H. (1989). *Code-switching tussen dialect en standaardtaal*. PhD dissertation University of Nijmegen/P.J.-Meertens Instituut, Amsterdam.
- Grosjean, F. (1998). Studying bilinguals: Methodological and conceptual issues. *Bilingualism: Language and cognition*, 1, 131-149. doi:10.1017/S136672899800025X
- Hornberger, N. H. (Ed.). (2003). *Continua of biliteracy: An ecological framework for educational policy, research, and practice in multilingual settings*. Clevedon, UK: Multilingual Matters
- Luk, G., & Bialystok, E. (2013). Bilingualism is not a categorical variable: Interaction between language proficiency and usage. *Journal of Cognitive Psychology*, 25(5), 605-621. doi:10.1080/20445911.2013.795574.
- Schlichting, L. (2005). *Peabody Picture Vocabulary Test-III-NL. Dutch version*. Amsterdam: Harcourt Assessment B.V.
- Smith, J., Durham, M., & Richards, H. (2013). The social and linguistic in the acquisition of sociolinguistic variation. *Linguistics*, 51(2), 258-324.

Framing effecten in een vreemde taal

Zaal 406

Per van der Wijst (*Tilburg University*) & Jessi Gruszka
 Per.vanderWijst@uvt.nl

Keywords: taalbeheersing, cognitive bias, framing

In ons dagelijks leven worden de beslissingen waarvoor we staan vaak beïnvloed door cognitieve biases die een objectief gefundeerde beslissing eigenlijk in de weg staan. De manier waarop bijvoorbeeld keuzes bij een dilemma worden beschreven kan een voorkeur voor een bepaalde keuze veroorzaken, zonder dat daar een rationele reden voor is. Dit framing-effect kwam duidelijk naar voren in de Asian Disease studies van Tversky en Kahneman (1981) waarin proefpersonen moesten kiezen tussen twee behandelwijzen voor 600 zieke patienten. Zij vergeleken een oplossing die het positieve effect van een beslissing benadrukte (positieve framing), met een oplossing die het negatieve effect van een beslissing centraal stelde (negatieve framing). In de casus van de Asian Disease *bespaart* medicijn A bij de groep van 600 zieken 200 levens (positief frame) of *sterven* bij medicijn A 400 patiënten (negatief frame). Objectief gezien gelijke medicijnen dus. Deze varianten kregen verder een pendant (medicijn B) in termen van kans, waarbij het effect van het medicijn minder zeker lijkt, maar dat objectief gezien niet is. Voor het positieve frame: bij medicijn B is er 33% kans dat alle levens *bespaard* worden en 66% dat niemand overleeft; negatief frame: Bij medicijn B is er 33% kans dat niemand zal *sterven* en 66% dat iedereen sterft. Nog steeds objectief gezien hetzelfde resultaat. De bias bestaat erin dat bij een positief frame proefpersonen een voorkeur hebben voor medicijn A, waarbij het resultaat vast staat, en bij een negatief geframede boodschap voor medicijn B, waarbij hetzelfde resultaat in termen van kans is weergegeven. Dit framing effect is een robuuste cognitieve bias gebleken die zich in veel contexten voordoet. Recent onderzoek claimt echter dat het effect zich niet of in veel mindere mate voordoet wanneer men de taak in een vreemde taal krijgt voorgelegd, het Foreign Language Effect (Keysar et al, (2012)). Het verwerken van de boodschap in een vreemde taal zou het toepassen van de automatische heuristieken van het framing effect tegengaan. Echter, de mate waarin de vreemde taal beheersd wordt is niet meegenomen in de studie van Keysar et al (2012). We verwachten dat het framing effect zich bij leerders van een vreemde taal inderdaad niet voordoet (dus dat er geen voorkeur is voor medicijn A of B bij een bepaald frame), maar bij hogere beheersing van de vreemde taal weer wel en dat het Foreign Language Effect eerder een Cognitive Effect is. Het framing effect is daarom onderzocht bij verschillende groepen sprekers van het Engels: native speakers, near-native speakers (3^e jaars universiteit bachelors Engels, en non-natives (3 HAVO scholieren). Hoewel de opleiding een groot verschil in beheersing van het Engels garandeerde is per individuele participant de *Begin Test – General English* van Cambridge University afgenomen (25 items, α van .89). De resultaten zullen worden gepresenteerd van de beslistaken die zowel bij native speakers, near natives als de HAVO scholieren zijn afgenomen.

Keysar, B., Hayakawa, S. L., & An, S. G. (2012). The Foreign-Language Effect: Thinking in a Foreign Tongue Reduces Decision Biases. *Psychological Science*, 23 (6), 661-668.

De impact van de methodiek 'Tatertaal' op het taalstimulerend denken en handelen van kindbegeleiders

Zaal 403

Koen Van Gorp (*KU Leuven*)
 koen.vangorp@arts.kuleuven.be

Keywords: taalstimulering, meertaligheid, taalbeleid, kinderopvang

In 2011 publiceerde 'Kind en Gezin', een agentschap verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, een visietekst over taalstimulering en meertaligheid. Met deze visietekst erkent Kind en Gezin het belang van zowel taalstimulering Nederlands als het stimuleren van de thuistaal van meertalige kinderen. Het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO), ontwikkelde samen met de provincie Vlaams-Brabant, de methodiek 'Tatertaal' om deze visie in de praktijk te ondersteunen. De methodiek zet in op een rijk taalaanbod en het creëren van talig rijke interacties tussen kindbegeleiders en peuters via het ontlokken van taalproductie en het geven van feedback (Verhelst, 2002; Verhelst Joos en Moons, 2010). Tatertaal omvat educatieve materialen en een korte opleiding voor kindbegeleiders. In Vlaams-Brabant werden meer dan 250 kindbegeleiders opgeleid om de materialen te gebruiken en een rijke taalomgeving te creëren voor alle kinderen.

In 2013, zette het CTO een kleinschalig mixed-method onderzoek op naar de impact van Tatertaal op de percepties en het interactiegedrag van kindbegeleiders in de kinderopvang in Halle, Vlaams-Brabant. 45 kindbegeleiders werden schriftelijk bevraagd. 28 kindbegeleiders uit 10 verschillende kinderopvanginitiatieven werden geïnterviewd en geobserveerd voor, tijdens en na de implementatie van Tatertaal. De enquête werd kwantitatief geanalyseerd en de bevindingen werden getrianguleerd en aangevuld met interviewdata. De observaties werden gecodeerd met behulp van een gevalideerd instrument voor het evalueren van krachtige leeromgevingen (Devlieger & Goossens, 2007; Ramaut et al., 2013). Het instrument bestaat uit 24 items onderverdeeld in drie luiken 'een positief en veilig klimaat' (4 items), 'betekenisvolle taken' (4 items) en 'ondersteuning' (16 items). In dit laatste luik wordt onder ander gescoord in welke mate een kindbegeleidster haar taalaanbod begrijpelijk maakt, aan begripscontrole doet, open vragen stelt, kinderen helpt verwoorden, en de uitingen van de kinderen inhoudelijk uitbreidt.

De bevindingen van de studie tonen aan dat de deelnemers geloven dat Tatertaal een positief effect had op hun manier van werken, hun zelfbewustzijn en, volgens sommigen ook, op de taalvaardigheid Nederlands van hun kinderen. Op basis van onze observaties, bleken de kindbegeleiders zich vooral te focussen op het aanbieden van taal en veel minder op de kwaliteit van de interactie.

- Devlieger, M. & G. Goossens (2007). An Assessment Tool for the Evaluation of Teacher Practice in Powerful Task-Based Language Environments. In K. Van den Branden, K. Van Gorp & M. Verhelst (eds.) (2007). *Tasks in Action: Task-Based Language Education from a Classroom-Based Perspective*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 92-130.
- Ramaut, S., Sierens, S., Bultynck, K., Van Avermaet, P., Slembrouck, S., Van Gorp, K. & M. Verhelst (2013). *Evaluatieonderzoek van het project 'Thuistaal in onderwijs' (2009-2012). Eindrapport. Maart 2013. Een onderzoek in opdracht van het Departement Onderwijs en Opvoeding van de Stad Gent*. Gent/Leuven: Steunpunt Diversiteit en Leren, Vakgroep Taalkunde UGent / Centrum voor Taal en Onderwijs, KU Leuven.
- Verhelst, M. (2002), *De relatie tussen mondeling taalaanbod en woordenschatverwerving van het Nederlands als tweede taal door 2,5-jarige allochtone kleuters in Brussel*. Doctoraatsproefschrift, Leuven: K.U.Leuven.
- Verhelst, M., Joos, S. & C. Moons (2010), *Studieopdracht Kind & Gezin. Taalstimulering en meertaligheid bij kinderen van 0-6*. K.U.Leuven, Centrum voor Taal en Onderwijs/Brussel: Kind en Gezin.

Lexicale rijkdom, frequentielagen en tekstmoeilijkheid

Zaal 404

Anne Vermeer (*CIW, Universiteit van Tilburg*)
 anne.vermeer@uvt.nl

Keywords: Lexicale rijkdom, frequentielagen, tekstmoeilijkheid, woordenschat

In deze bijdrage worden de voordelen van het meten van lexicale rijkdom op basis van frequentielagen besproken en getoetst aan de hand van kindercorpora (Schrooten & Vermeer 1994 en BasiLex 2014) en schrijftteksten van ruim 300 kinderen uit de bovenbouw van het basisonderwijs. Onder ‘frequentielagen’ worden de verschillende klassen verstaan waarin woorden ingedeeld worden, waarbij de eerste klasse de 1000 meest frequente woorden van een taal omvat, en de daarop volgende klassen bestaan uit elk weer een groep van steeds minder frequente woorden.

Allereerst zal aangetoond worden dat een op frequentielagen gebaseerde woordenschatmaat betrouwbaarder en meer valide is dan de doorgaans op de relatie tussen types en tokens gebaseerde woordenschatmaten. Vervolgens zal aangegeven worden hoe een op woord-frequentielagen gebaseerde methode de moeilijkheidsgraad van teksten kan meten, op een wijze die transparanter is dan leesbaarheidsmaten die doorgaans op woordklassen, woordlengte, zinslengte en zinscomplexiteit zijn gebaseerd. Tenslotte wordt ingegaan op onderwijstoepassingen voor niet alleen receptief gebruik (“hoe moeilijk is de tekst voor het kind?”), maar ook productief {“hoe makkelijk/moeilijk is de tekst die dit kind geschreven heeft?”} waardoor de maat ook op het niveau van de individuele leerling betekenis heeft en adaptief in te zetten is, bijvoorbeeld door de individuele woordkennis te relateren aan tekstmoeilijkheid in een adaptief systeem dat real time toegesneden wordt op die individuele leerling (door bijvoorbeeld glossen), of suggesties te geven hoe een (zaakvak)tekst makkelijker (of juist moeilijker) gemaakt kan worden, door bijvoorbeeld alternatieven voor synonieme woorden uit andere frequentielagen aan te bieden.

Dialect als stereotypering. Regionale identiteit in Noord-Brabant verbeeld en verwoord op Facebook

Zaal 406

Puck Visser, Jacomine Nortier & Jos Swanenberg (*MA Taalwetenschappen, Universiteit Utrecht; Dep. Talen, literatuur en communicatie, Universiteit Utrecht; Dep. Cultuurwetenschappen, Tilburg University*)
 puckvisser17@gmail.com; J.M.Nortier@uu.nl; a.p.c.swanenberg@uvt.nl

Keywords: taalvariatie, globalisering en taal, virtuele en digitale communicatie, dialect

Eén van de bekendste digitale sociale netwerken is Facebook. Kenmerkend voor zo’n netwerk is dat er enorm veel wordt gecommuniceerd in woord en beeld. De nieuwe mogelijkheden om te communiceren die dergelijke netwerken bieden, hebben onze samenleving complexer gemaakt dan ooit. Zij vormen elementen van globalisering die een veranderlijkheid teweeg brengen die we nog niet eerder ervaren hebben. Aan die elementen wordt op verschillende locaties een andere invulling gegeven zodat globalisering een verstrengeling is van allerlei elementen van op zichzelf staande lokale culturen. Het tot uiting laten komen van dat lokale

aspect wordt globalisering genoemd. Zodoende kunnen uitingen van lokale identiteit, cultuur en taal (dialect) deel uitmaken van communicatie via sociale netwerken.

In dit artikel wordt de analyse behandeld van 266 afbeeldingen met teksten afkomstig van vier verschillende Facebookpagina's. Het doel van ons onderzoek is om inzicht te krijgen in de diversiteit, de dynamiek en de complexiteit in een Nederlandse regio (Noord-Brabant) als talige, sociale en culturele omgeving en bovendien om meer inzicht te krijgen in de interactie tussen globalisering (in dit geval de omgang met sociale media) en de vorming van lokale of regionale identiteit.

De gegevens bestaan uit de content van vier Noord-Brabantse Facebookpagina's: *Brabanders be like*, *Haarenaren be like*, *Bosschenaren be like* en *Tilburgers be like*. De teksten bevatten vaak dialectkenmerken, die we hebben beschreven en gecategoriseerd. De beelden blijken betrekking te hebben op telkens terugkerende thema's. Deze linguïstische en visuele kenmerken worden ingezet om sociale samenhang te stimuleren. Er wordt namelijk een gezamenlijk gevoelde en herkenbare regionale identiteit gecreëerd op dit soort Facebookpagina's door middel van stereotypering en zelfspot.

Trying to meet first year English majors' academic reading needs

Zaal 404

Marina Vulovic (*University of Antwerpen*)
marina.vulovic@student.uantwerpen.be

Keywords: Academic reading, awareness raising

Although first year university students seem aware of the importance of a well-developed academic reading proficiency (see Alderson, 2000; Brunfaut, 2008; McCulloch, 2013), they maintain habits of ineffective and non-strategic reading (Pretorius, 2005) leading to a suboptimal reading performance, low scores on academic reading proficiency and significant dropout (Van Dyk, Van de Poel & Van der Slik, 2013). Moreover, students tend to overestimate their academic reading preparedness at the beginning of higher education (Van Dyk, Van de Poel & Van der Slik, i.p.). Consequently, these students need support to become more aware of their deficiencies (Van de Poel & Brunfaut, 2004) which in turn will make them more skilled and more effective readers and able to process their academic study material effectively (Ahuja & Ahuja, 2007; Hellekjær, 2009; Pretorius, 2005).

On the basis of a taxonomy classifying first year English majors' academic reading needs an introductory English proficiency course was redeveloped to raise students' metacognitive awareness along the lines of reading comprehension, text analysis, information interpretation, and integration of reading and writing. This study will report on the target audience's evaluation of this blended experience –online learning combined with face-to-face teaching– relying on a usability questionnaire, consisting of matrix questions and narrative comments.

Niet-vloeiendheden in de taalproductie van kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) van 8-9-10 jaar

Zaal 404

Rob Zwitserlood (*Koninklijke Auris Groep*), Marjolijn van Weerdenburg, Frank Wijnen & Ludo Verhoeven
r.zwitserlood@auris.nl

Keywords: onvloeiendheid, taalontwikkelingsstoornis, kinderen, narratieven

Niet-vloeiendheden zijn een normaal verschijnsel in de lopende spraak van kinderen en volwassenen. We laten stiltes vallen, vullen deze pauzes met uh/uhm, herhalen woorden en zinsdelen en repareren onze uitingen (revisies). Deze niet-vloeiendheden weerspiegelen moeite met zinsformulering en bieden de spreker meer tijd voor het plannen van uitingen. Ook wordt verondersteld dat niet-vloeiendheden een functie hebben in de communicatie.

Volgens diverse studies (Boscolo et al., 2002; Finneran et al., 2009; Guo et al., 2008) zijn kinderen met TOS onvloeier dan kinderen met een normale taalontwikkeling. In dit longitudinale onderzoek is de vloeiendheid van 30 kinderen met TOS geanalyseerd in narratieven (TAK Verteltaken) op 8, 9 en 10 jaar. De kinderen met TOS zijn vergeleken met twee controlegroepen van 30 kinderen met een normale taalontwikkeling, gematcht op kalenderleeftijd (KL) en taalleeftijd (TL). Er is gekeken naar frequenties van niet-vloeiendheden, verschillende types en syntactische posities binnen de zin.

De kinderen met TOS zijn onvloeier dan beide controlegroepen, maar lijken meer op de TL controlegroep dan de KL controlegroep. Met het toenemen van de leeftijd veranderen de profielen van niet-vloeiendheden maar beperkt in de drie groepen. Niet-vloeiendheid lijkt meer gerelateerd aan het taalniveau dan aan de kalenderleeftijd. Vergeleken met de controlegroepen produceerde de TOS groep meer niet-vloeiendheden voor een los woord (ze botsen tegen de dikke ..uh...boom). Behalve problemen met zinsformulering lijkt ook moeite met het ophalen van woorden bij te dragen aan de onvloeier van kinderen met TOS. Een analyse van niet-vloeiendheden bij kinderen met TOS kan een bijdrage leveren aan diagnostiek en evaluatie van behandel effect.

Boscolo, B., Bernstein Ratner, N., & Rescorla, L. (2002). Fluency of school-aged children with a history of specific expressive language impairment: An exploratory study. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 11, 41-49.

Finneran, D. A., Leonard, L. B., & Miller, C. A. (2009). Speech disruptions in the sentence formulation of school-age children with specific language impairment. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 44, 271-286.

Guo, L., Tomblin, J. B., & Samelson, V. (2008). Speech disruptions in the narratives of English-speaking children with specific language impairment. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 51, 722-738.

Petra Poelmans & Bert Weltens (*Fontys Hogeschool / Vrije Universiteit Amsterdam*)

Hoe ga je te werk als je een artikel wil indienen bij *Dutch Journal of Applied Linguistics*?

Tijdens deze workshop legt de hoofdredacteur uit hoe het proces van indienen, reviewen en reviseren in zijn werk gaat. Om er voor te zorgen dat jouw paper in het reviewproces opgenomen wordt zijn de titel en het abstract van je artikel van groot belang. Op basis daarvan beslist de hoofdredacteur namelijk of het paper naar de reviewers gaat.

Je kunt je eigen abstract meebrengen (max. 200 woorden, in het Nederlands of het Engels, in elektronische vorm en 3 afdrukken); daar gaan we naar kijken tijdens het tweede deel van de workshop.

How to submit a paper to Dutch Journal of Applied Linguistics? In this workshop the general editor will explain the process of submission, review and revision. In the first stage, the title and the abstract are very important.

You can bring your own abstract (max. 200 words, in Dutch or English, in electronic form and 3 hard copies); we will be looking at them in the second part of the workshop.

POSTERS

What the use of focus particles in German speaking learners of Italian can tell us about their interlanguage

Irene Caloi (*Goethe Universität Frankfurt am Main*)

By observing the use of the Italian additive focus particle *anche* ‘also, too’ (König, 1991) in the interlanguage of German speaking learners of Italian, the study reveals that V2 structures typical of German, where the inflected verb must always occur after the first constituent, persist in their interlanguage.

In order to verify which word order learners prefer, a multiple-choice task was designed and participants were asked to pick the order that sounded the most correct among three different alternatives, which only differed in the position of *anche* (2). Short dialogues forced the interpretation towards either an object-, a predicate- or a subject scope (1).

The performance of L2 learners was compared to the one of Italian native speakers and significant differences emerged: learners split into two profiles according to their preferred position of the particle with respect to the finite verb. Some learners consistently preferred the word order with the particle preceding the finite verb, no matter the particle scope to be realized; others consistently selected the post-auxiliar position for the particle (2).

(1) A: *Ho portato del pane.*
Aux brought some bread

(2) B: *(anche) io (anche) ho (anche) portato del pane.*
(also) I (also) Aux (also) brought some bread

Results will be used to draw some conclusions on the acquisition of a non-V2 language (Italian) by native speakers of a V2 language (German).

König, E. (1991). *The meaning of focus particles. A comparative perspective*. London: Routledge.

De productie en verwerving van constituentvolgorde in de Nederlandse Gebarentaal

Annemiek Hammer (*Hogeschool Utrecht; Instituut voor Gebaren, Taal en Dovenstudies*) & Jan Nijen Twilhaar
annemiek.hammer@hu.nl

Keywords: Nederlandse Gebarentaal, constituentvolgorde, tweedetaalverwervers, syntaxis

Introductie: De afgelopen twee decennia is er geen communis opinio over de vraag of er sprake is van regionale factoren bij de constituentvolgorde in de Nederlandse Gebarentaal (NGT) (Coerts, 1994; Crasborn & De Wit, 2005; Vermeerbergen, Nijen Twilhaar & Van Herreweghe, 2013). Dit onderzoek levert een bijdrage aan de discussie over constituentvolgorde in het algemeen, doordat werd onderzocht of constituentvolgorde in NGT verschillend is voor eerste- en tweedetaalverwervers van de NGT.

Methode: Er namen tien participanten (studenten NGT aan de Hogeschool Utrecht) deel: vijf dove moedertaalgebruikers en vijf horende studenten (leeftijd 19-30 jaar). Productie werd

uitge-lokt van drie verschillende typen enkelvoudige zinnen aan de hand van plaatjes (Volterra et al., 1984): 6 zinnen met omkeerbare constituenten, 6 zinnen met niet-omkeerbare constituenten en 6 locatieve zinnen. Alle 180 geproduceerde zinnen werden getranscribeerd en syntactisch (Subject, Object, Verbum) geanalyseerd.

Resultaten: De moedertaalgebruikers gaven duidelijk de voorkeur aan de volgorde SVO of SVOV bij omkeerbare zinnen en SOV voor niet-omkeerbare zinnen. Voor de locatieve zinnen werd veel variatie gevonden, met een lichte voorkeur voor OSV. De T2-verwervers vertoonden veel variatie in de productie van omkeerbare zinnen zonder duidelijk patroon. Voor de niet-omkeerbare zinnen werd een lichte voorkeur voor SOV gevonden en wederom variatie. De loca-tieve zinnen werden voornamelijk uitgedrukt in de volgorde OSV.

Conclusie: Deze studie toont aan dat de constituentvolgorde van moedertaalgebruikers en T2-verwervers verschillen. Opvallend is dat de T2-verwervers de neiging hebben de regel voor locatieve zinnen 'Het grootste element voorop in de zin' te overgeneraliseren naar het type niet-omkeerbare zin.

The BLC-HLC theory of language proficiency in native and non-native speakers

Jan Hulstijn (*University of Amsterdam*)
j.h.hulstijn@uva.nl

Keywords: language proficiency, bilingualism, individual differences

The poster presents an updated version of the BLC-HLC theory of language proficiency (Hulstijn 2011, in press). The theory makes a distinction between Basic Language Cognition and Higher Language Cognition. BLC is restricted to language knowledge in the oral domain that is shared by all adult native speakers not affected by language-related disorders. HLC is the complement of BLC, including the use of oral and written language (literacy), exhibiting large individual differences. The theory, including seven corollaries, offers an instrument for the understanding of individual differences in attained levels of L1 and L2 proficiency and various types of bilingualism and an agenda for research.

Hulstijn, J.H. (2011). Language proficiency in native and nonnative speakers: An agenda for research and suggestions for second-language assessment. *Language Assessment Quarterly*, 8, 229-249.

Hulstijn, J.H. (in press). *Language proficiency in native and non-native speakers: Theory and research*. Amsterdam: John Benjamins.

Ouders van dove kinderen als effectieve L2 taalpragmatici

Joni Oyserman (*Universiteit van Amsterdam*) & Mathilde de Geus
j.oyserman@uva.nl

Keywords: ouder-kind communicatie, pragmatiek, gebarentaal, meertaligheid

In deze studie belichten wij het probleem van vloeiend gebarentaalbeheersing bij horende L2 ouders van dove kinderen (7-13 jaar). Deze kinderen zijn doof geboren en hebben allen Cochleair Implantaat (CI). Echter: een CI dekt niet alle mogelijke problemen op gebied van interculturele communicatie. Juist een meertalige taalpragmatiek is essentieel voor het kunnen

hanteren van pedagogische handvaten voor de opvoeding. Met dit als leidraad is er een geheel nieuw gebarencursus opgezet, gebruik makend van de Europees Referentie Kader (ATERK NGT, 2013). Tevens is er een onderzoek gestart. De resultaten hiervan zullen eind 2014 gepubliceerd worden.

Bij intake-toetsing (Oyserman & de Geus, 2013) bleken ze een dusdanig niveau te hebben dat niet communicatie- adequaat was. Ze wisten niet hoe ze lexicon pragmatisch konden toepassen in dagelijkse contexten en ondervonden voortdurend taalfrustraties. Op syntactisch niveau waren er zeer korte zinsproducties. Op discourse- en semantisch niveau begrepen ze de gebarentaaluitingen van hun kinderen vaak niet.

Tijdens de nieuwe oudermodules, met sterke focus op interculturele taalstrategieën en meta-linguïstische communicatie, zijn er opmerkelijk snelle ontwikkelingen gemeten. De ouders toonden consequent significant grote verbeteringen in contextuele toepassingen van lexicon. Op syntactisch niveau werden de zinnen steeds complexer. De discourse toont grote stappen qua adequate coherentie.

Via onderzoekenquêtes rapporteerden ouders duidelijk afname van frustratieniveau en toename van rust in opvoedingssituaties omdat zij adequater konden anticiperen in dagelijkse communicatie met hun kind. Deze methodiek is gepresenteerd op TISLR 2013 in Londen. In najaar 2014 zal het navolging krijgen als pilotcursus in Canada. Ook in Nederland wordt het gecontinueerd.

Measuring the effect of the ‘most appropriate’ language choice on the wellbeing and social and cognitive abilities of multilingual elderly in caring institutions in the Netherlands

Anna Pot (*Rijksuniversiteit Groningen*)
a.pot@rug.nl

Keywords: Language attrition, ageing, language choice, multilingualism

Evidence from language attrition and ageing research has indicated that communication may be better maintained if the ‘most appropriate’ language is used. However, when a speakers’ L1 (typically the most appropriate language) is not the dominant language of the environment, the use of an attrited or imperfectly mastered language may be detrimental for communication and subsequently impacts on the wellbeing and social and cognitive functioning of elderly.

This study follows two groups of elderly in the Netherlands (age range 65-90); first-generation Turkish migrants and Frisian L1 speakers, and uses a combination of qualitative and quantitative tools to assess whether the right language choice may benefit participants’ cognitive and social abilities.

Observations in caring institutions, together with a caretaker questionnaire, are used to shed light on caretaker-resident communication. In-depth interviews with 10 participants complement this qualitative assessment. Participants’ cognitive abilities are screened using a Mini Mental State Examination and a Stroop test. Two language versions of the Bilingual Aphasia Test are administered to examine the overall functioning of the L1 and L2.

The data are subsequently used to suggest a number of language-stimulating activities that promote communication across languages. After implementation, a second round of interviews and a second screening with the quantitative tools above establishes the effect of these activities on communication and wellbeing.

With this poster I hope to spark a discussion on how to account for factors that can undermine the representativeness of the data, as one of the main challenges of this type of research is the high level of inter-individual variability.

The influence of L2 on L3: the role of proficiency

Rosalinde Stadt (*UvA*)
r.t.stadt@uva.nl

Keywords: L3 acquisition, transfer, L2 status factor, L2 proficiency

In research on third language acquisition the focus has mainly been on the question if there is influence of (one of) the previously learned languages and, if there is, whether this influence is positive or negative. In this paper the circumstances under which L2 might influence L3 are studied. The languages involved are Dutch L1, English L2 and French L3, a triplet scarcely studied before in L3 acquisition. We test the “L2 status factor” (Hammarberg, 2001), and especially the role of proficiency in L2 in syntax. The question is addressed if a higher proficiency and fluency in the L2 will make the L2 a more popular source of transfer.

We report data from two off-line grammaticality judgement tasks in French and a proficiency test in English. We look into the underlying position of the verb (VP initial in French and English, VP final in Dutch), the V2 rule (in Dutch) and the pre-verbal placement of manner or frequency adverbs (in English).

The participants are thirty Dutch fourth grade secondary school pupils learning English and French as a second resp. third language. All participants learned English as an L2. Two different groups of fourth grade pupils were compared. One group had almost finished the four-year MYP immersion programme, while the other group learned English according to the standard Dutch secondary school curriculum. We hypothesized that a higher proficiency and learning by immersion makes English L2 a more important background language.

Exploring the relationship between individual differences and learners’ receptivity to written corrective feedback

Catherine van Beuningen (*Hogeschool van Amsterdam*)
c.g.van.beuningen@hva.nl

Keywords: individual differences, corrective feedback, writing, L2

Written corrective feedback (CF) has received much attention over the last two decades, in both the fields of (L2) writing and SLA research (e.g., Bitchener & Ferris, 2012). Two of the topics that have been explored quite extensively are the value of error correction for written accuracy development and the relative effectiveness of different CF types (e.g., Van Beuningen, De Jong, & Kuiken, 2012). These studies, however, focus on group results and mostly ignore the fact that some learners benefit more from written CF than others. The next step would therefore be to explore how learners’ receptivity to (different types of) CF is mediated by individual characteristics. To date, this issue has received little research attention.

The current study tries to fill this gap by exploring the influence that cognitive factors (e.g., language learning aptitude), knowledge factors (e.g., metalinguistic knowledge), and motivational factors (e.g., self-efficacy beliefs) exert on learners' receptivity to different CF types. Eighty pupils from Dutch multi-ethnic secondary schools performed pre-, post- and delayed posttest writing tasks, received written CF, and were administered tests and questionnaires that tap into the above mentioned individual factors. In this poster, we present the findings of the study and discuss implications for teaching practice.

Bitchener, J., & Ferris, D. (2012). *Written corrective feedback in second language acquisition and writing*. New York: Routledge.

Van Beuningen, C.G., De Jong, N.H., & Kuiken, F. (2012). Evidence on the effectiveness of comprehensive error correction in second language writing. *Language Learning* 62(1), 1-42.

What does bilingualism tell us about Specific Language Impairment in Turkish-Dutch bilingual children?

Tuba Yarbay Duman (*Amsterdam Brain and Cognitive Center, University of Amsterdam*)
T.YarbayDuman@uva.nl

Keywords: Bilingualism, linguistic processing, executive functions, specific language

Counterfactuals provide information about what might have been. If a child lost his/her favorite toy at the school, s/he might think 'If I had not taken it to school!' The counterfactual is the scenario in which the child did not take the toy to the school and, hence, did not lose it. Understanding counterfactuals requires: (1) inhibiting what actually happened; (2) keeping factual and counterfactual representations in memory and (3) shifting between the two representations (e.g., Beck et al., 2009).

Unlike their typically-developing peers, monolingual Turkish children with SLI (MO-SLI) (mean age: 7; SD: 1.1) living in Turkey show limitations with nonverbal executive functions (EF): inhibition, working memory, and shifting. This affects their ability to process counterfactuals that require the use of these EF. We questioned whether a relationship between nonverbal EF and processing of counterfactuals also exist in Turkish-Dutch bilingual children with SLI (BI-SLI). The question is particularly intriguing because bilingualism can bring advantages in certain domains of EF.

Unlike the MO-SLI group, the BI-SLI group (mean age: 12.8; SD: 0.3) performed equally well compared with their typically-developing Turkish-Dutch bilingual peers on above-mentioned nonverbal EF and did not show a discrepancy between factials and counterfactuals in the sentence comprehension task. Apparently, a relationship between nonverbal EF and processing of counterfactuals exists in bilinguals: BI-SLI who performed well on nonverbal EF processed counterfactuals well. We conclude that bilingualism might be a protective factor against particular EF limitations that are associated with SLI in monolinguals. In our future research, we will investigate how younger BI-SLI (e.g., 7 year-olds) perform compared to MO-SLI and older BI-SLI.

Beck, S. R., Riggs, K. J., & Gorniak, S. L. (2009). Relating developments in children's counterfactual thinking and executive functions. *Thinking and Reasoning*, 15, 337-354.

Further lights on the on-line comprehension problems and strategies of L2 listeners: The case of French and Arabic-speaking learners of English

Naouel Zoghalmi (*University of Paris 8 - CNRS*)
nawelzoghalmi@gmail.com

Keywords: L2 listening, bottom-up processing, top-down processing, strategy use, a model of the L2 skilled listener

Some researchers argue that difficulties in L2 listening comprehension stem from an overreliance on the upcoming oral input to decode words (Field, 2004). Learners who largely depend on bottom-up information cannot cope with higher-level processing demands. An opposing line of research shows the paramount role of top-down information (i.e. context and background knowledge) in supporting good and poor listeners alike (Koster, 1987). This study reports on an investigation of the on-line listening problems and strategy uses by French (n=10) and Tunisian (n=11) learners of English. I examine the types of difficulties encountered by skilled and less-skilled listeners and how they manage to compensate for gaps in comprehension. Data were collected using think-aloud and immediate retrospection procedures. In individual sessions, participants were asked to verbalize their thoughts during a listening task. They were also asked to report on their comprehension, difficulties and strategies immediately after the task. The data were coded and analyzed qualitatively according to a framework of cognitive and metacognitive strategies specifically drawn for the study. Our results show that bottom-up processing overrules top-down processing. The strategy of elaboration is used extensively when there is a comprehension breakdown, particularly by the Tunisian participants. Significant differences were found between skilled and less-skilled listeners, mainly in relation to the use of metacognitive strategies: successful listeners demonstrated a greater ability to monitor and evaluate the listening task. I conclude with a discussion of a model of the proficient L2 listener and compare it with similar models existing in the literature (Vandergrift, 2003).

DEELNEMERS ANÉLA CONFERENTIE 2015

Aakster, Jeroen
aakstej001@hva.nl
Aarssen, Jeroen
J.Aarssen@sardes.nl
Aben, Jochem
jochem.aben@student.ru.nl
Andringa, Sible
s.j.andringa@uva.nl
Bacchini, Sylvia
s.bacchini@chello.nl
Bloem, Jelke
j.bloem@uva.nl
Boogaard, Marianne
mboogaard@kohnstamm.uva.nl
Bosker, Hans Rutger
HansRutger.Bosker@mpi.nl
Caloi, Irene
caloi@em.uni-frankfurt.de
Cenni, Irene
irene.cenni@ugent.be
Claessens, Marleen
marleen.claessens@inholland.nl
Cornips, Leonie
leonie.cornips@meertens.knaw.nl
Curcic, Maja
m.curcic@uva.nl
Dale, Liz
e.m.dale@hva.nl
De Blauw, Akke
a.t.deblauw@uva.nl
De Clercq, Bastien
bastien.de.clercq@vub.ac.be
De Glopper, Kees
c.m.de.glopper@rug.nl
De Graaff, Rick
r.degraaff@uu.nl
De Haan, Dorian
dorianmpdehaan@gmail.com
De Jong, Nivja
n.dejong@uu.nl
De Le Vingne, Charlotte
cdelevingne@ulg.ac.be
De Wachter, Lieve
lieve.dewachter@ilt.kuleuven.be
Devos, Filip

filip.devos@ugent.be
Dijkstra, Joke
joke.dijkstra@hva.nl
Dorleijn, Margreet
m.dorleijn@uva.nl
Droop, Mienke
m.droop@pwo.ru.nl
Duijm, Klaartje
k.duijm@xs4all.nl
Fourie, Christine
christine@sekelman.com
Gorter, Durk
Durk.Gorter@gmail.com
Groothoff, Frederike
f.groothoff@uu.nl
Hajer, Maaike
maaike.hajer@hu.nl
Hajiyeva, Konul
konul_12@rambler.ru
Hammer, Annemiek
annemiek.hammer@hu.nl
Heeren, Jordi
jordi.heeren@ilt.kuleuven.be
Helsloot, Karijn
cj.helsloot@windesheim.nl
Hemmen, Noortje
noortjehemmen@gmail.com
Houtzager, Nienke
houtzagernienke@gmail.com
Huiskes, Mike
m.huiskes@rug.nl
Hulstijn, Jan
j.h.hulstijn@uva.nl
Hustinx, Lettica
l.hustinx@let.ru.nl
Izzo, Giuliano
giuliano.izzo@ugent.be
Jager, Margot
m.jager02@umcg.nl
Keijzer, Merel
m.c.j.keijzer@rug.nl
Kerkhoff, Anne
a.kerkhoff@fontys.nl
Kloots, Hanne
hanne.kloots@uantwerpen.be

Kouwenberg, Maartje
m.kouwenberg@auris.nl
Krikhaar, Evelien
e.krikhaar@let.ru.nl
Kuiken, Folkert
f.kuiken@uva.nl
Kuiper, Cindy
c.a.j.kuiper@saxion.nl
Lamerichs, Joyce
j.m.w.j.lamerichs@vu.nl
Le Pichon, Emmanuelle
e.m.m.lepichon@uu.nl
Lowie, Wander
w.m.lowie@rug.nl
Martens, Anne
annemartens@gmail.com
Meestringa, Theun
t.meestringa@slo.nl
Meijer, Jacqueline
jacqueline.meijer@inholland.nl
Michel, Marije
m.michel@lancaster.ac.uk
Nijen Twilhaar, Jan
jan.nijentwilhaar@hu.nl
Oyserman, Joni
j.oyserman@uva.nl
Pecht, Nantke
nantkepecht@gmx.de
Piggott, Leslie
l.e.b.piggott@uu.nl
Poelmans, Petra
p.poelmans@fontys.nl
Pot, Anna
a.pot@rug.nl
Rasier, Laurent
laurent.rasier@ulg.ac.be
Rene Bonga, Nuganaa
renebong50@yahoo.com
Ruitenbeek, Alois
alois58@gmail.com
Sanders, Yvonne
yvestek@hotmail.nl
Schetters, Patrick
p.l.w.schatters@uva.nl
Seuren, Lucas
l.m.seuren@rug.nl
Simoens, Hannelore
hannelore.simoens@vub.ac.be

Smits, Tom
tom.smits@uantwerp.be
Stadt, Rosalinde
r.t.stadt@uva.nl
Stefan, Nika
NStefan@fryske-akademy.nl
Steinel, Margarita
m.p.steinel@uva.nl
Stokmans, Mia
m.j.w.stokmans@uvt.nl
Strating, Heleen
h.strating@expertisecentrumnederlands.nl
Swanenberg, Jos
a.p.c.swanenberg@uvt.nl
Swart, Fenna
fenna.swart@inholland.nl
ten Thije, Jan
j.d.tenthije@uu.nl
Trapman, Mirjam
m.j.w.trapman@uva.nl
Turkenburg, Emma
emturkenburg@gmail.com
Van Adrighem, Irene
adrig009@planet.nl
Van Beuningen, Catherine
c.g.van.beuningen@hva.nl
Van Boxtel, Sonja
s.j.vanboxtel@tudelft.nl
Van den Bogaerde, Beppie
beppie.vandenbogaerde@hu.nl
Van den Broek, Ellen
e.vandenbroek@docentenacademie.ru.nl
Van den Heuij, Kirsten
kirsten.vandenheuij@maastrichtuniversity.nl
Van der Leeuw, Bart
b.vanderleeuw@slo.nl
Van der Wijst, Per
Per.vanderWijst@uvt.nl
Van Druten, Loes
l.vandruten@pwo.ru.nl
Van Gorp, Koen
koen.vangorp@arts.kuleuven.be
Van Mourik, Malika
malikavanmourik@hotmail.com
Van Norden, Suzanne
suzanor@xs4all.nl
Vedder, Ineke
i.vedder@uva.nl

Vellekoop, Joren jorenvellekoop@hotmail.com	Wierenga, Janice janice.wierenga@gmail.com
Velthuisen, Pauline pauline.velthuisen@hva.nl	Willemsen, Annerose a.willemsen@rug.nl
Vermeer, Anne anne.vermeer@uvt.nl	Yarbay Duman, Tuba T.YarbayDuman@uva.nl
Verspoor, Marjolijn m.h.verspoor@rug.nl	Zoghلامي, Naouel nawelzoghلامي@gmail.com
Vulovic, Marina marina.vulovic@student.uantwerpen.be	Zwitserslood, Rob r.zwitserslood@gmail.com

MAP OF THE CENTER EGMOND AAN ZEE

FLOORPLAN OF THE HOTEL

